

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ

Հ.Մ.Ը.Մ.-Ի

Դ. ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 38

ՅՈՒԼԻՍ 1956

ՊՈՒՆՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

Մ Ե Ր Ա Ր Ե Ի Ե Լ Ք Ը ...

...Ու պատահեցաւ այնպէ՛ս, որ մէկ միլիոն հայութիւնը նահատակուի, մէկ միլիոն հայը ազատագրուի, իսկ մէկ միլիոնը տարագրուի:

Բացականերու մասին չենք ուզեր խօսիլ, որովհետեւ անոնք յաւիտեանս կոթողուած կը մնան մեր սիրտերուն մէջ, եւ առյաւելտ մեզ հետ են: Սակայն, կ'ուզենք երկու խօսք ընել կենդանի հայութեան մասին, որ բաժնուած է գրեթէ երկու հաւասար հատուածներու եւ կը յորջորջուի երկու տարբեր անուններով — Հայաստան եւ Գաղթաշխարհ:

Այս անընակա՛ն, անարդա՛ր եւ հակամարդկային բաժանումը կատարուած է մեր ծնողաց կամքէն անկախ, օտար ուժերու ստիպման տակ, կամ քաղաքական պայմաններու բերումով:

Այսպէ՛ս ըլլալով հանդերձ՝ սակայն հայութիւնը մէկ է եւ անբաժան իր զգացումներով, գաղափարներով եւ գործերով:

Մեր բացակայ եւ ներկայ հայրերը, ընդամէնը քառասուն տարուան մէջ, իրականացուցին համայն հայութեան դարաւոր հրազր՝ այն է՝ վերաստեղծել Հայաստանը իբրեւ հողային, հոգեւոր եւ մշակութային կենդանի եւ անկախ գոյութիւն մը: Այն հրաչքը՝ որ գործած են մեր հայրերը՝ կը կազմէ մեր պատմութեան ամենէն շքեղ եւ ամենէն փայլուն էջերէն մէկը:

Այս պարագան կը խոստովանինք երախտագիտութեամբ ու հպարտութեամբ:

Հայաստան այլեւ գո՛յ է եւ ներկայ. կ'աճի եւ կը բազմանայ թուապէս, կը զարգանայ մշակութապէս եւ կը զօրանայ մարմնապէս իբրեւ հասուն եւ առոյգ երիտասարդ մը, որ շատ

ընելիքներ ունի դեռ, ի հիճուկս մեր գոյութեան թշնամիներուն:

Հայկական գաղթաշարճը՝ թէեւ չունի այս կարելիութիւնները, բայց հոգիով եւ զգացումներով կապուած կը մնայ հայրենիքին:

Այս երեւոյթը, բնական է, ախորժելի չէ՛ մեր արտաքին ոտխններուն եւ կեղծ բարեկամներուն: Անոնք ամէն կերպ կ'աշխատին հայութիւնը պառակտուած տեսնել արտասահմանի մէջ: Ու գտած են կերպը:

Անոնք շատ վարպետ կերպով մեր ազգային աղէտները, վրիպումները եւ ճախորդութիւնները կը վերագրեն մեր հայրերէն ոմանց անզուսպ, անզոյշ եւ անհեռատես քաղաքականութեան կամ գործունէութեան, իսկ մեր հայրերէն ոմանց ալ՝ անպարտ կ'արձակեն եւ իմաստութեան վկայականներ կը բաշխեն: Եւ ասա՛՛ այս տեղէն՝ իրարանցում, անհանդուրժողականութիւն եւ փոխադարձ մեղադրանքներ:

Աւելի ծիծաղելին կայ. Օրիէնթասիոնի մը հարցը մէջտեղ նետուած է իբրեւ քար, գայթակղութիւն, որ նոյնպէս օտար նրամուծութիւն մըն է:

Գլխաւորապէս այս երկու պատճառներով է որ գաղթաշարճի հայութիւնը բաժնուած է երկու հակամարտ եւ պայքարող ճակատներու:

Արդ, այս մասին ի՞նչ կը մտածեն հայ երիտասարդները, աւելի ճիշդը՝ նորերէն ելած բանիմաց երիտասարդութիւնը:

Մենք կը մտածենք, — կ'ըսեն անոնք.

1 — Որ մեր հայրերը, իբրեւ քաղաքական գործիչներ եւ ծրնողք, անպարտ են թէ՛ պատմութեան՝ եւ թէ՛ մանաւանդ մեր առաջ:

Անոնք իրենց զոհաբերութիւններով, արիւնով եւ կեանքի գնով ստեղծած են մեր հայրենիքը համախումբ, համախորհուրդ եւ միաբան:

Անոնց քաղաքական ճախորդութիւններն ու վրիպումները, որոնց պատճառով իբր թէ տուժած ենք, կատարուած են իրենց կամքէն անկախ, պատմութեան քմահաճոյքով, եւ այնքա՛ն աննշան են, որ երբեք չեն կարող նսեմացնել կամ արատաւորել անոնց կոթողական գործը, որ իրական արդիւնքն է իրենց բարձր գաղափարականութեան:

2. — Որ մեր հայրերը եղա՛ծ են եւ կը մնան իբրեւ անշահախնդիր հայրենասէրներ, եւ սերունդ մը կորովի եւ զգայուն, որ միայն կ'ապրի եւ կը գործէ յանուն հայութեան եւ ի շահ Հայաստանի:

Ու կրկին անգամ ըլլալով՝ այս բոլորը կը խոստովանինք գիտակցաբար, երախտագիտութեամբ եւ հպարտութեամբ:

Մինչեւ՝ հո՞ս մեր հայրերուն հետ ենք:

Սակայն մեր ճամբաները կը բաժնուին, երբ ի նկատի ունե-

նանք վերջին տարիներու իրենց ներքին պայքարները, որոնք խո-
րանալով՝ ազգը հասցուցած են աղէտալի պատակաման:

Առաջ՝ անոնք կը պայքարէին գաղափարական գետնի վրայ՝
մի՛շտ ելակէտ ունենալով Հայն ու Հայաստանը եւ մեր դերագոյն
շահերը:

Այժմ, սակայն, անոնց ներքին վէճերն ու կռիւները ստացած
են անձնական եւ քինախնդրական բնոյթ, որոնք որեւէ աղերս
չունին մեր ազգին եւ հայրենիքին հետ:

Կայ՝ աւելի զարհուրելին: Այս պայքարներու մէջ իսպառ-
մոռցուած են Հայն ու Հայաստանը իրրեւ բարձրագոյն գաղա-
փարներ, եւ կը գործածուին լոկ իրրեւ պատրուակներ:

Ահա՛ եւ օրիէնթաւոն կոչուած անիմաստ հանելուկը, ք-
օտարէն մեզ կ'առաջարկուի իրր մեր փրկութեան միակ միջոցը:
Ու մեր հայրերը, տարիներէ ի վեր, ասոր շուրջ կը վիճին, կը
կռուին ու չեն կրնար քակել թնճուկը:

Նախ՝ ի՞նչ է սա օրիէնթաւոն կոչեցեալը:

Արմատը՝ օրիէն, մեր ամենուտ դիտցած Արեւելք բառն է, որ
իր աշխարհագրական իմաստէն զատ, ստացած է նաեւ քաղաքա-
կան նշանակութիւն:

Աշխարհագրական ըմբռնումով կը նշանակէ հայի Արեւելքը,
կամ Արեւելքը ընդունիլ իրրեւելակէտ կամ մեկնակէտ՝ որոշելու
համար աշխարհի չորս կողմը, եւ ճշդելու երթալիք ուղղութիւնը:

Քաղաքական իմաստով՝ կը նշանակէ վարքագիծ կամ սղե-
դիծ:

Արդ, ի՞նչ եղած է եւ ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր օրիէնթաւոնը,
որ անլուծելի կը մնայ մեր հայրերուն համար:

Թարմացնենք մեր յիշողութիւնը:

Հին ժամանակ առատօրէն ունեցած ենք այս ասպրանքը:
Եղած ենք յունամէտ, պարսկամէտ եւ նոյնիսկ հռովմէամէտ,
երբեք հայամէտ չըլլալու պայմանով, եւ տուժած ենք սոսկալի
կերպով:

Նոր ժամանակներ ունեցած ենք ռուսական, ամերիկեան,
Ֆրանսական եւ նոյնիսկ թրքական օրիէնթաւոններ, եւ այս բո-
լոր Արեւելքներէն լոյս չէ ծագած մեզ համար: Սակայն, 1918 թ.
թերեւս առաջին անգամ ըլլալով մեր պատմութեան մէջ, մեր հայ-
րերը, իմաստութիւնն ունեցան իրենց երեսը դարձնելու դէպի
Հայկական Արեւելքը, իրենց ուղղութիւնը ճշդելու համար: Նա-
յեցան Արարատին, ուրկէ ծագեց հայոց արեւք եւ լուսաւորեց
մեր երկիրը:

Մեր Արեւելքը արդէն ճշգրտած են Ս. Սահակը եւ Ս. Մեսրոպը,
ինչպէս նաեւ Քաջն Վարդան զօրավարը, որոնց հետեւած են մեր
արժանաւոր հայրերը, 1918-ին:

Օտար բոլոր Արեւելքները խաւար են, անլոյս եւ չփոթեցուցիչ, միակ ճշմարիտ Արեւելքը հայկականն է, որ կը լուսաւորէ մեր ճամբաները եւ շտակ ուղղութիւն ցոյց կուտայ մեզ:

Հայաստանն արդէն ունի իր Արեւելքը, Արարատն է, որմէ կ'առնէ իր լոյսը, ու նաեւ կը գծէ իր ուղղութիւնը:

Գաղթաշխարհին կը մնայ իր երեսը դարձնել դէպի Հայկական Արեւելք՝ որոշելու համար իր ելից կէտը եւ երթալիք ճամբան:

Մեր օրիէնթատիոնը հայկական եղած է եւ այդպիսին ալ կը մնայ:

Ո՛վ մեր անսպարտ հայրեր, շիտակ քալած էք ցա'րդ, եւ այսուհետեւ խորհափելու պէտք չկայ՝ ստեղծելով անհարկի վէճեր, ներքին պայքարներ եւ պառակտումներ:

Նորէն դարձէք գէպի մեր Արեւելքը...

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹԻՍ ՏՆՏ. ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ՆՈՐ ԿԱԶՄԸ

Միութեան Վարչութեան որոշումով, «Նաւասարդ»-ի Տնտեսական Յանձնախումբը կազմուած է հետեւեալ անդամներէ՝

Պր: Կարօ Գալիկեան	Ատենապետ
» Սուրէն Պէտեան	Փոխ Ատենապետ
» Կարօ Շահինեան	Ատենադպիր
» Թորոս Ֆէրմանեան	Փոխ Ատենադպիր
» Լեւոն Թէրզեան	Գանձապահ
» Յարութիւն Աշլանեան	Խորհրդական

ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐԵԼ ԵՒ ԿԱՐԴԱԼ

Այս պայմանը դրուած է, նկատի ունենալով գաղութներու մէջ գտնուող Հայութիւնը, որոնց զաւակները եթէ ոչ դպացումով, բայց իրենց մայրենի լեզուին անձանթ մնալով, հետզհետէ կը մոռնան հայութիւնն ու իր մշակոյթը:

Սկսու մը տեւէ մէկէ աւելի նախանձախնդիր ըլլալու եւ մինչեւ անգամ կարելի եղածին՝ չափ շաւ՝ ուրիշներուն կարենալ սորվեցնելու համար:

Առանց հայ լեզուն գիտնալու ան պիտի չկրնայ կատարել Հայ Սկսու մը ըլլալ, իր ցեղին մշակոյթին թափանցելու եւ իր արդը սիրելու համար բացի այդ հայրենի տիրանալը մայր երկրէն դուրս սկսուտի մը կամ քի ուժին առաջին փորձաքարն է:

ՎԱԶԳԷՆ Ա. ԱՆԻՐԷԱՍՅԱՆ

ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԵՒ ԱՊԱԳԱՅ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ

Սկառուտական շարժումի հիմնադիր Սըր Պատէն Փաուլի այս յօդուածը, որ գրուած է յիսուն տարի առաջ, կորսնցուցած չէ իր այժմէականութիւնը: Ստորեւ հիմնադրին առողջ մտողք:

Ամէնք ալ կ'ընդունինք մեր երիտասարդութեան Փիղիքական զարգացման եւ անհատական առողջապահութեան համար, ընդհանուր մեթոտի մը օգտակարութիւնը: Պատերազմը մեր նոր սերունդի ուժը սպառեց եւ ան պարտաւոր է վերականգնումի գծուարին գործին մէջ ի սպաս դնել իրեն մնացած ուժն ու կորովը: Անհրաժեշտ է ուրեմն, մասնաւոր եւ լուրջ ուշադրութիւն դարձնել ներկայ սերունդին կազմութեան, գայն ապագայ անակնկալ պատահարներու պատրաստելու համար:

Մեծն Բրիտանիոյ մէջ մենք կանխատեսեցինք այս խնդիրը, ինչպէս մեր Փրանսացի բարեկամները: Մեր դաստիարակները, մեր նաւային եւ ներքին գործերու իշխանութիւնները, մասնաւոր կրթական հաստատութիւններու վարչութեանց հետ խորհրդակցաբար երիտասարդութեան բարեխումբին կ'աշխատին:

Համոզում գոյացուցած ենք թէ կարող ջաղաքացիներու սերունդի մը կազմութեան համար ոչ միայն Փիղիքական դաստիարակութիւնը մեծ կարեւորութիւն ունի, այլեւ կարեւոր եւ հիմնական են երեք կէտեր, որպէսզի ան կարենայ յաջողութեամբ դիմադրել ապագայի բոլոր պատահարներուն թէ պատերազմի ընթացքին եւ թէ խաղաղութեան շրջանին:

Երեք կէտերէն կարեւորագոյնը նկարագիրը, բարոյական արժանիքն է՝ այսինքն պատուախնդրութիւն, ձեռնբերչցութիւն, կարգապահութիւն, համբերութիւն, անհատականութիւն եւ պատասխանատուութեան զգացում ունենալ եւ ինքնիշխան ըլլալ:

Երկրորդը՝ ձեռական ճարտիկութիւն եւ գիտական ծանօթութիւններ ունենալն է:

Երրորդը՝ ուրիշէ շանդէպ պարտականութեան զգացում եւ հաւաքականութեան օգտին համար, անհասկան համագործակցութիւնն է:

Բարոյական արժանիքը, հայրենասիրութեան համար այնքան կարեւոր եւ հիմնական է որքան կարեւոր է Փիղիքական մեծ ճարտարութիւնը: Անտարակոյս մտրմնական առողջութիւնը ինքնին չի կրնար հարեմիքը պաշտպանել, քանի որ բարոյական արժանիքը կը նշանակէ, սակաւապետութիւն եւ ողջախոհութիւն ունենալ եւ ինքնիշխան ըլլալ:

Կարելի չէ նկարագիրը դասականիլ դաստարանի մը աշակերտներուն: Անիկա անհատին ինքնազարգացման արդիւնքն է:

Անիկա ալ նոյնքան ճշմարիտ է, որքան բոլոր այն նիւթերը որոնք երիտասարդութեան կազմաւորումին մաս կը կազմեն: Ներկայ դաստիարակութեան պարտականութիւնն է վաղմտի աւանդական դաստիարակութեան տեղ, որ միայն արտաքինը կը զարգացնէ, հստատել՝ անհատին քր. անձին: ճշմարիտ դաստիարակութիւնը որ անհատէն իսկ կը բխի:

Սկառուտական մեթոտին մէջ մենք ջանացինք այս ուղղութեամբ աշխատիլ: Արդիւնքները ցոյց կուտան թէ գործադրուած ուղղութիւնը տղոց հաճելի է (այժմ ունինք 1.185.000 սկառուտ, որոնք կը կրթուին): Անոնք իրապէս կը ստանան Փիղիքական ուժ եւ բարոյական նկարագիր:

Սկառուտ պետի մը պաշտօնը իր տղոց սորվեցնելէ աւելի, ինքնաբերաբար

տորվելու մեծ փափաք մը ներշնչելն է անոնց : Եթէ մեր ցոյց տուած ճամբուն հետեւին, այս արդիւնքը դիւրութեամբ կը ստանան : Գաղափարը յղացուեցաւ եւ ի գործ դրուեցաւ նկատի ունենալով երիտասարդ զինուորներու հրահանգումը, եւ գործնականապէս բանակին մէջ հաստատուեցաւ թէ Ֆիդիքալիան վարժութիւնները չեն կրնար անհատին նկարագիրը կազմել, որ այնքան անհրաժեշտ է ներկայ պատերազմիկներու :

Ուրեմն սկսուտիզմը կը ջանայ լաւ զինուորներ կազմել . նամանականդ ան կը կազմէ վստահելի ու լաւ բաղաճայցիներ :

Ընկերային այս անկաշունութեան եւ յեղաշրջման պահերուն սկսուտիզմը երկրին արժէքաւոր ականդն է :

Պատերազմէն վերջ վերականգնումի գործը ներկայ սերունդէն պիտի պահանջէ բարոյական բարձր մակարդակ մը զոր երբեք չէ պահանջած : Առկէ կը հետեւցնենք թէ անհրաժեշտ է մեր ընտրեալ դասակարգին կորուստը դարմանել եւ ունենալ նոր եւ շատ գործնական դաստիարակութեան մեթոտ մը :

Սկսուտական մեթոտով ազատիարակութիւնը կ'օժանդակէ ծնողաց եւ անոնց միտքն ու մարմինը կ'ուզէ ղէպի առողջ գործունէութիւն :

Առկէ զատ գործնականին մէջ այս մեթոտը կը ջանայ զօրացնել Ֆրանս . Հանրապետութեան սկզբունքները, Ազատութիւնը՝ քաջալերելով տղոց կամաւոր ջանքերը :

Հասարակութիւնը, քանի որ Սկսուտ-Պետը, ոչ թէ իր սպայ այլ իր մեծ եղբայր կը վարուի տղոց հետ, եւ թէ անոնց մէջ երբեք դաւանանքի եւ դասակարգի խտրութիւն չընեն :

Եղբայրասիրութիւնը, քանի որ ամբողջական շարժումը, ամբողջ Հայրենիքին վրայ մէկ հատ է :

Այս շարժումը աւելի հեռու կ'երթայ : Ան տարածուած է քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ ամէն տեղ ուր գտնուած են նոր դաստիարակներ եւ Հայրենասէրներ, անոնք իրենց ուշադրութիւնը նուիրած են բոլոր ուժերէն զօրաւորագոյնին՝ «Ապագայ քաղաքացիին» :

Այս շարժումը ունի քաղաքական կարելիութիւններ որոնք անկարելի է ընանչնալ :

Ազգերու Լիկին կազմութեան համար, Սկսուտներու (որոնց թիւը այսօր չորս միլիոնէ աւելի է) եղբայրասիրութիւնը զանազան ազգերու մէջ կը ստեղծէ հասկացողութեան եւ փոխադարձ համակրանքի թթիւմ մը որ պիտի Քարենայ շարունակել այն փառաւոր ընկերութիւնը զոր արդէն սկսած է եւ պատերազմի դաշտին վրայ ամբացած է անոնց Հայրերուն արեան մէջ : Անիկա աւելի անվրէպ եւ յարատեւ պիտի ընէ խաղաղութեան պահպանումը :

Բնականաբար չենք կարծեր որ բրիտանացի տղուն օգտին համար մտածուած մեթոտ մը՝ բացի իր ընդհանուր սկզբունքէն՝ կարելի ըլլար իր բոլոր մանրամասնութիւններուն մէջ ուրիշ ազդէ մը տղոց յարմարեցնել, այնպէս որ գործը իր յարմարագոյն սիւթմին վերածեցինք : Փորձը Հաստատիչ կերպով ցոյց տուած է թէ այն երկիրներուն մէջ ուր սկզբունքը այս կերպով պատշաճեցուցած է, ընդհանրապէս լաւ արդիւնք տուած է :

Երբ եւ իցէ ընդարձակ բացատրութիւններ պահանջուին այս մասին Հաճաքով պիտի ջանամ գոհացում տալ :

ՀԱՅ ՄԱՐՄԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՄԻՏԻ ՇՐՋԱՆԻՆ

Ինչ որ կատարուած է մեզմէ կէս դար առաջ, ուղղակի հրաշքի պէս բան մը կը թուի հիմա: Սուլթան Համիտի շրջանին, մանաւանդ 1900-1908 թ., մամուլը, գրականութիւնը, հանրային կեանքը, նոյնիսկ անեղ մարզանքը առնուած էին երկաթեայ օղակներու մէջ: Նոյնիսկ մեր կրթական մշակները հսկողութեան տակ առնուած էին:

Երկիրը առնուած էր լրտեսական ցանցի մը մէջ: Սակայն մեր վերածննդները կ'աշխատէին, մանաւանդ Փրոֆ. Ա. էլմասեանի պէս ազգասէր մը, որ մարզանքով կը կրթէր մեր նոր սերունդը, անոր ներշնչելով հայրենասիրութիւն, ուժ եւ կորով:

Այս նուիրեալի մասին առիթներ ունեցած ենք խօսելու: Այս անգամ կ'ոգենք ներկայացնել այն դժնդակ պայմանները, որոնց մէջ կ'ապրէր հայութիւնը:

Իարձեալ յիշողութեամբ կապուած եմ Իզմիրի հետ, որ Պոլսէն շատ աւելի առաջ հայ մշակութային կեդրոն մըն էր եւ այդպէս ալ մնաց մինչեւ իր հրկիզումը: Հոն հրատարակուող «Արեւելեան Մամուլ»-ն կը քաղենք քանի մը հատուածներ, որոնք պարզ գաղափար մը կուտան թրջական դժոխքի մասին:

Օրինակ, խստիւ արգելուած էր իր բուն անունով կոչել թուրք կին մը. Տիկ. Այրէն կամ Օրիորդ Նապիէ ըսելու փոխարէն պէտք է գրել կամ ըսել՝ Մէհմէտ էֆ. կինը, կամ Ռիզա պէյի աղջիկը:

Եւ ասիկա՝ իբր թէ պարկէշտութիւն է: Յետոյ՝ հայերու նկատմամբ, Հայաստան բառը խստիւ արգելուած էր գրել կամ արտասանել: Նոյն բախտին արժանացած էր նաեւ ազաւտ բառը: Գրաքննութիւնը կը ջնջէր այս բառը, ինչ իմաստով ալ գործածուած ըլլար: Գիտական թերթ մը օր մը օղային կազ արտադրելու փորձը նկարագրելով իր յօդուածը կը վերջացնէր սա բառերով. «Ջուրի շոգիին թթուածինը կը բաղադրուի երկաթի հետ, եւ ջրածինը ազաւտ կը մնայ»: Գրաքննիչը մատիտի մեծ հարուածով կը ջնջէ ազաւտ բառը: Երբ յօդուածագիրը կը պատճառարանէ թէ շատ դժուար է ուրիշ անուանով մը լեցնել ազաւտ բառին տեղը, թուրք գրաքննիչը կը պատասխանէ.

«Ջրածինը չի կրնար ազաւտ մնալ այս երկրին մէջ, ուր ազատութիւն չկայ»:

Նախարարական շրջաբերականով մը, գրաքննիչները պարտաւոր էին խպաւ ջնջել բայերն ու սծականները, որոնք ոեւէ ձեւով ապստամբութիւն, յեղափոխութիւն կամ ազատութիւն կը նշանակէին:

Օրինակ, խստիւ արգելուած էին հետեւեալ բառերը՝ տարածել, ընտրել, գայլանալ, ջախջախել, ապստամբել, լալ, ամոքել, կարել, փճացնել, կռուիլ, դժգոհ, երիտասարդ, ձանձրալի, պնդիւրաւ, տկար, կարմիր, անգութ, թշնամական, յամառ, ազգային, ոլիմպոս, պարտականութիւն, հաւասարութիւն, յեղափոխութիւն, սահմանադրութիւն, երեսփոխան, ծերակուտական, ազատութիւն, եւայլն:

Աւելի գուարճալիս կայ:

Ֆրանսական վարժարանի մը տեսուչը, օր մը կը գծէ Օսմանեան կայսրութեան քարտէսը: Հետեւեալ օրը դասարան մտած ատեն զարմանքով կը տեսնէ թէ ասիական թուրքիոյ քարտէսին վրայ եօթը քառակուսի ծակեր փորուած են գմելիով: Տեսուչը մտածելով որ աշակերտներուն շարութիւններէն մէկն է, բարձրն ալ կը պատժէ: Բայց վերջը աշխարհադրութեան գասա-

ւանդութեան մը միջոցին կը տեսնայ, որ Հայաստանի վրայ եօթը քառակուսի փոքր ծովեր կան եւ Հայաստան բառը չկայ: Այն ատեն կը հասկնայ, որ զուր պատժած էր աշակերտները, որովհետեւ գրաքննիչն էր որ գմբիով սրբած էր Հայաստանը երկրին երեսէն:

Առեւտրական բառերն ալ գրաքննութեան կ'ենթարկուէին:

Այսպէս, ներքի չէր ապրանքներու վրայ հետեւեալ պիտակները.— Վարֆա ռիսիտայատո, խօնայ, սօփթա, տէրվիշ, հոդաթափ, պարեզօտ, քաղիֆէ գդակ, աստղ, մահիկ:

Իսկ ուղտը մէկ կամ երկու սապատով ներկայացնելը ուղղակի սրբապղծութիւն կը համարուէր, որովհետեւ հաղար երկու հարիւր տարի առաջ այդ կենդանին իբրեւ հեծանելի ծառայած էր Մուհամէտին, հետեւաբար նուիրական դարձած:

Գրականութեան պակասը կը լրացնէր լրտեսութիւնը, որ երկիրը տուած էր իր հիրաններուն մէջ: Թուրք լրտեսները ամէն տեղ էին, գպրոցին մէջ, մզկիթին, սրճարանին եւ փողոցին մէջ: Եզրայը ելորօրը, բարեկամը բարեկամին եւ պաշտօնեաները իրար կը լրտեսէին:

Թղթատարական սենսակներուն մէջ գոյութիւն ունէին խորհրդաւոր խուցեր, ուր, զգուշութեամբ կը բացուէին անձնական նամակները եւ զանազան գրութիւններ եւ յետոյ, նոյն զգուշութեամբ կը փակուէին ու կը դրկուէին իրենց հասցէներուն:

Այս քանի մը օրինակներէն կարելի է պատկերացնել այն միջավայրն ու պայմանները, ուր կ'ապրէր Հայութիւնը եւ թէ ի՞նչ զգուշութեամբ պէտք էր դործէին մեր կրթական եւ հանրային մշակները, որպէսզի թէ օգտակար ըլլային Հայութեան եւ թէ գերծ մնային ամէն տեսակ անսակակներէ:

Բնական է, մարզական կեանքն ալ հսկողութեան տակ էր, թերեւ աւելի անհաճոյ շարժում մը թուրքիոյ համար: Բայց եւ այնպէս մեր նուիրեալները ամէն ինչ կ'ընէին եւ ամէն բան յանձն առած էին՝ հայ նոր սերունդը կրթելու եւ դաստիարակելու: Դառնութեամբ կը յիշեմ առաջին աշխարհամարտի սեւ օրերը:

Թուրքը պատերազմի մտած էր իր զինակից գերմաններու եւ աւստրիացիներու հետ՝ Համաձայնական պետութեանց դէմ:

Այն ժամանակ պատանի էի դեռ եւ չէի կրնար ըմբռնել այն աղէտալի հետեւանքը, որ վերապահուած էր մեզ, Հայերու: Այդ օրերուն Իզմիրը ենթարկուած էր սոսկալի ռմբակոծութեան, ծովէն եւ օդէն: Ահ ու սարսափ կը տիրէր ամէն կողմ: Թուրքերը փակած էին հայկական մշակութային եւ մարզական սկուօմբները. ինչպէս նաեւ մամուլը: Օրը չէր անցնէր որ Հայոց տունները շիտալարկուէին, քաղաքական կամ զինուորական փախստականներ դռնելու պատրուակին տակ:

Այն օրերուն էր որ, ի՞նչ միամտութիւն եւ աղայութիւն, մենք, քանի մը մարդիկներ, ջովջովի գալով, կամզած էինք Մեսրոպեան վարժարանի մարդիկներու Միութիւնը:

Կ'ունենայինք մարզական կանոնաւոր փորձեր եւ իբր թէ պաշտօնական մարզիչը ես էի: Հակառակ որ պատերազմական վիճակ յայտարարուած էր, բայց գաղտնի կերպով ու եռանդով կը շարունակէինք մեր հաւաքօյթները եւ մարզական աշխատանքները:

Բնական է, կը ջանայինք գաղտնի պահել մեր «գործունէութիւնը», որ տղայական անմեղ եւ անվնաս զուարճութենէ զատ ուրիշ բան չէր:

Սակայն այս երկնքի տակ ի՞նչ դադտնիք կարելի է պահել: Լուրբ հասած էր Առաջնորդարանը:

Առաջնորդ Սրբազանը, հայրենասէր Մ. Ինճիեան, եւ ազգ. վարչութեան ատենապետ Միհրան Աղնաւորեան, մեզ, մարդիկ հիմնադիրներն, որ մը կանչեցին բացատրութեան: Նախապէս, վախ ու դողով ներկայացանք եւ վստահ էինք, որ պիտի արգիլեն մեզ նման դործերով զբաղելու: Ու մեր զարմանքը չափազանց մեծ եղաւ, երբ սպզանուէր եւ կտրիճ առաջնորդը դովեց մեր ձեռնարկը, քաջալերեց մեզ ու նաեւ խոստացաւ իր նիւթական եւ բարոյական օժանդակութիւնը:

Ըսելով Սրբազանի քաջալերական խօսքերը համարձակութիւն ունեցանք պարզելու մեր մարդական ծրագիրը: Յայտնեցինք, որ մտադիր ենք շուտով կազմակերպելու ողիմպիական մը եւ խնդրեցինք Սրբազանի հովանաւորութիւնը, որ սիրով ընդունեց:

Դուրս դալով Առաջնորդարանէն, կը քալէինք վստահ եւ համարձակ, նոյնիսկ հպարտութեամբ մը, որ յատուկ է մանուկներուն: Այլեւս ո՞վ կրնար մեզի հետ խօսիլ եւ հարցումներ ընել: Առաջ որ թուրքերէն քիչ մը կը վախանայինք, այդ վախն ալ անցած էր:

Սկսեցինք ողիմպիականի պատրաստութեան: Մեր մարզական դործիքները, նախքան պատերազմը, արդէն հինցած էին, իսկ շատերը գրեթէ անդործածելի: Ուստի, հարկ կը տեսնուէր նորերը ձեռք բերել: Եւ որովհետեւ այդ շրջանին ընկերներուս մէջ աւելի ազատ շրջապաշխու միջոցները միմեկիս ունէին՝ դիմուորական ասուեղէնի դործարանին մէջ աշխատելու արտօնադրին շնորհիւ, ինձ վիճակուեցաւ ողիմպիականի պատրաստութիւնները կատարելու:

Դժբախտաբար, այդ ժամանակ թուրք մըն էր որ մարզական գործիքներ կը ծախէր, որուն խանութը թրքական շուկային մէջ էր, կառավարչատան փողոցին վրայ: Թուրքերուն իրաւասութիւն տրուած էր մի միայն իրենց դիմակից գերմանացիներու հետ առեւտրական յարաբերութիւններ կատարել:

Վերջապէս, ճարահատ որոշեցի թուրքէն դնել մարզական գործիքները, ամէն վտանգ յանձն առնելով: Հազիւ ոտք դրած էի վերադիշխալ խանութը, միջահասակ մէկը, աստրախան վերարկու հագած, զլուրբ գիւլակ, ծաղկատար դէմքով, համարձակ ներս մտաւ եւ խօսքը ուղղակի ինձ ուղղելով անուներս հարցուց:

Ի՞մ պատասխանի վրայ՝ անմիջապէս քոյց տուաւ դադտնի ոստիկանի իր նշանակը, ըսելով.

— Ի՞նձ հետեւեցէք, էֆէնտի:

Անխօս իրեն հետեւեցայ: Ծամբան հազարումէկ բաներ կ'անցնէին մտքէս: Արդեօք լրտեսուած էի, կամ թէ մատնուած: Քանի մը վայրկեանէն հասանք կառավարչատան դիմացի ոստիկանատունը ու միասին սրահը մտանք: Գաղտնի ոստիկանը աներեւութացաւ: Նստած ընկիւթիս մասին կը մտածէի, երբ, հետաքրքրութեան համար, քովս գտնուող սենեակին սեւ կաշիէ վարդադոյրը թեթեւ մը բացի: Հոն՝ աչքիս առջեւ պարզուած տեսարանը սալեցուց պիս: Ներս գտնուող անձերը ինձ ծանօթ հայեր էին, որոնց մէջ նաեւ Տէր Աւանանան քահանայ: Այդ առեւն միայն զգացի վիճակիս ծանրութիւնը: Այդ օրերուն էր նաեւ որ շատ տխուր լուրեր կը հասնէին հայերու ձեռքակալութեանց եւ սպաննութեան մասին:

Արդէն լսած էինք որ Սամսոնի նախկին առաջնորդ Յակոբ Աշոտ Սրբազանի թունաւորումը բանտին մէջ. սպաննուած էին նաեւ ուրիշ հայեր եւ Սարգիս Յովհաննէսեանը: Հայոց թալին եւ գերեզմանատունին մէջ ուսմ-

բեր եւ գէնքեր գտնուելու շուկներ եւ պատմութիւններ չըջան կ'ընէին եւ, բնական է, այս բոլոր պատմութիւնները կը հնարէին եւ կը գործադրէին իրենք՝ Թուրքերը, որիւէ կերպ արդարացնելու համար իրենց կատարած եւ կատարուելիք ոճիւնները: Ամէն օր նոր պատրուակով նոր խուզարկութիւններ կը կատարուէին Հայոց Թաղերը կամ տունները:

Տեսնելով ձերբակալուած հայերը, կը մտածէի, որ ես ձերբակալուած եմ պարզապէս իրրեւ Հայ մը եւ ո'չ թէ իրրեւ մարդիկ կամ մարդական միութեան անդամ: Այսպէս մտածելով, քիչ մը Թեթեւութիւն կը զգայի ու նաեւ Հպարտութիւն մը, որ իրբ Հայ ձերբակալուած եմ:

Ժամ մը վերջ ինձ կանչեցին հարցաքննութեան: Գրասեղանին առջեւ նստած էր ոստիկանութեան տնօրէնը, Հայաստեաց Հիլմի էֆէնտին, քովը կեցած էր զիս ձերբակալող գաղտնի ոստիկանը, որ ինձի ներկայացնելով ըսաւ.

— Ուային էրմէնի Կարօ էֆէնտիի կէթիրտիմ: «Այս դաւաճան Հայ պարոնին բերի»:

Ես արդէն որոշած էի տալիք պատասխանս, — երբե'ք չուրանալ թէ եկած եմ Թրքական Քաղը՝ մարզական գործիքներ գնելու թուրք խանութեն, սակայն բնաւ չխոստովանիլ թէ գնուելիք մարզական գործիքները Հայ մարզական միութեան մը համար է:

Վերջին պարագայի մասին շատ մտահոգ չէի, որովհետեւ յունական «Արուսն» մարզական միութեան անդամ ըլլալով՝ պիտի Հաստատէի որ յոյներու համար է որ կը գնեմ գործիքները: Եթէ Հարցաքննութիւնը բարգանաք եւ յոյները երես երեսի բերէին, ճշմարտութիւնը երեւան Հանելու համար, եւ եթէ յոյները, միամտօրէն, մերժէին Հաստատելու նման կարգադրութիւն մը, ես որոշած էի ըսել թէ՛ անակնկալ մը պիտի ընէի «Արուսն»ին, իմ հաշուոյս:

Բարբախտաբար, գործը այդքան Հեռուներ չգնաց: Ոստիկանապետը, աւելի քան սիրալիր, հարցուց թէ՛ ո՞վ եմ, ի՞նչ գործ ունէի տաճկական Թաղը եւ թէ ի՞նչ պիտի ընէի մարզական գործիքները:

Առանց չիտթուելու պատասխանեցի բոլոր հարցումներուն եւ աւելի վստահաբար ըսի, թէ գործիքները անհրաժեշտ են յունական խումբին համար, քանի որ եղածները փճացած են եւ անգործածելի: Տուի նաեւ յոյն մարզական միութեան նախագահին՝ Միսիրին անունը, որ կրնայ Հաստատել ըսածներուս ճշդութիւնը:

Յոյներու անունը լսելով, ոստիկանապետի դէմքը փոխուեցաւ, ներողութիւն խնդրեց եւ դառնալով գաղտնի ոստիկանին ըսաւ.

— Այ մարդ չդատ'ր ձերբակալելու, էֆէնտին ինչո՞ւ անհանգիստ կ'ընես. կորսուէ՛ արջէս:

Այս անախորժ դէպքը, ի հարկէ, բոլորովին գաղտնի մնաց, վախ եւ յուսալքում առաջ չբերելու համար:

Այս մասին, իր կանխագուշակութիւն, անմիջապէս տեղեկացուցին Պր. Միսիրին, որ Թուրքերու Հասցէին անարգական խօսք մը նետելով՝ ըսաւ.

— Կա՛ւ ըրած ես, անհոգ եղի՛ր եւ վստահ մեր պաշտպանութեան:

Ահա՛ ասոնք էին այն պայմանները, որոնց մէջ ապրեցան եւ գործեցին մեր մտքի եւ բաղդակի մշակները, որոնք կորովի սերունդներ Հասցուցին՝ աղբին եւ Հայրենիքին ծառայելու համար:

Չե՛մ գիտեր, անո՞նք էին բախտաւոր թէ մենք: Բայց գիտեմ, եւ ոչ ոք կարող է ժխտել, որ անոնք Հսկաներ եղած են եւ անոնց օրինակով է որ պէտք է քալին յաղորդ սերունդները:

Պաւլոս Այրէս

ԿԱՐՕ ՇԱՀԻՆՅԱՆ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱՆՔ

Գրեց՝ ՄԿՐՏԻՉ ԵԱՐԷԳԵԱՆ

ՏՈՂԱՆԻ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

— Տողանի շարժումներու համար, անհատի վարժութեան դարձումներու նոյն հրամանները կը տրուին:

Հաւասարման կողմը ցոյց տալու համար (եթէ կարիք կայ) հրաման պէտք է տալ հաւասարումն-ա՛յ (ձախ կամ դէպի կեդրոն):

Տողանի շարժումի ժամանակ հաւասարման կողմը նշանակելէն զատ պէտք է մասնանշել նաեւ ուղղութիւնը ցոյց տալով որեւէ հեռաւոր եւ աչքի ընկնող առարկայ, որուն համար պէտք է հրաման տալ:

Դէպի այսինչ առարկան (կամ այսինչ առարկային երկայնութեամբ): Եթէ անհնար է հեռաւոր եւ պարզ տեսանելի առարկայ ցոյց տալ, այն ժամանակ կարելի է նաեւ հրաման տալ: Դէպի ի՛նձ կամ ինձ հետեւէ՛:

Այս հրամանով ուղղապահ սկսուած կ'երթայ ուղղակի դէպի նշանակուած առարկան (դէպի պետը) կամ նշանակուած դժի երկայնութեամբը, իսկ մնացածները իրենց շարժումները անոր կը յարմարցնեն:

— Ազա՛տ հրամանով պէտք է ազատ քալել, պահել հաւասարումը, ընդհանոր ոտքը եւ գաւազանները բռնելու կանոնաւոր դրութիւնը:

Շիտկուն՛ի հրամանով պէտք է անհատի վարժութեան մէջ ցոյց տրուածը կատարել, միաժամանակ կարելի է չպահել ընդհանուր ոտքը, սակայն ուսանց թոյլտուութեան տեղէն դուրս պէտք չէ գալ:

Զգա՛ստ հրամանով պէտք է ոտքը համաչափ եւ հաստատ պահել հաւասարումի թելին մէջ գացող սկսուածին համեմատ:

ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՆ ՓՈՓՈՅՈՒՄԸ

— Տողանի ուղղութեան փոփոխումը կը կատարուի-

ա. — Տողանի շարունակով նախապէս աջ կամ ձախ դառնալէն յետոյ այս հրամանով՝

1. — Տողան, ձախ (աջ) շարուէ՛:

2. — քայլով (վազքով) — մա՛րջ (քայլու ժամանակ մարջ կամ վազքով մա՛րջ):

Շարժումը կանգնած տեղը կատարուած ժամանակ վերջին հրամանով բոլոր սկսուածները, բացի աջաթելեանէն (ձախաթելեանէն), պէտք է դառնան կէս աջ (կէս ձախ) դէպի շարժման կողմը եւ քալին (վազեն) ամենակարճ ճանապարհով դէպի ճակատի նոր գիծը, ուր պիտի կանգնին: Քալելու ժամանակ շարժումը նոյն ձեւով կը կատարուի, միայն թելեան սկսուածը, որոս համեմատ պէտք է շարժումը ըլլայ, նոյնպէս եւ միւս սկսուածները, հեազհեա՛տ տողանի նոր գծին հասնելով, տեղում կը քալին, մինչև յառաջ կամ կանգ ա՛ն հրամանը:

Վազքով կատարելու ժամանակ թելեան սկսուածը շարժումը կը շարունակէ լիաքայլ, իսկ մնացեալ սկսուածները կը վազեն, ատողանի նոր գծին հասնելով՝ կը շարունակեն նոյնպիսի քայլով:

բ.— Տողանի ճակատի դարձումով դէպի ցոյց տրուած առարկան այս հրամաններով:

1.— Տողան, դէպի այս ինչ առարկան «այ (ձայ)»:

2.— (Վազբով) հաւասար:

Առաջին հրամանով տողանի բոլոր սկաւտները պէտք է ցոյց տրուած ուղղութեամբ դառնան: Երկրորդ հրամանով արագ պիտի երթան (վազեն) ճակատի նոր գծի վրայ շարուին: Հաւասարուելով դարձի կողմի վրայ:

Եթէ դարձումը պէտք է քալելու ժամանակ կատարեն, աջաթեւեան (ձախաթեւեան) սկաւտը երկրորդ հրամանով, իսկ միւսները երբ հետզհետէ ճակատի նոր գծին վրայ հաստատուին, տեղում կը քալեն մինչ յառաջ կամ կանգ — առ հրամանը:

գ.— Տողանի շրջումով թեւի վրայ դէպի ձախ կամ աջ, հրամաններով:

1.— Տողան, ձայ (աջ) թեւն առաջ:

2.— Քայլով — մարշ (քալելու ժամանակ — մարշ):

Առաջ հրամանով տողանի շրջումով թեւի թեւեան սկաւտը գլուխը կը դարձնէ տողանի ճակատի երկարութեամբ:

Մարշ հրամանով տողանը կը սկսի ձախ (աջ) թեւով դէպի առաջ շրջան ընել, առոր համար շրջան ընող թեւի թեւեան սկաւտը լիաքայլ կ'ընթանայ, իր շարժումը այնպէս յարմարցնելով որ սկաւտները շոգովէ դէպի կայուն թեւը: Կայուն թեւի թեւեան սկաւտը շրջումը անոր կատարելու ժամանակ տեղում կը քալէ, իսկ քալելու ժամանակ երբ շրջումը կը կատարէ, փոքր աղեղ կը կազմէ, միաժամանակ քիչ-քիչ կը դառնայ դէպի աջ (ձախ) այնպէս մը յարմարուելով իր շրջող թեւի շարժման: Որ տողանը շարունակ մղողը գիծ մը հէտ: Մնացած սկաւտները կը պահեն ճակտի գծով հաւասարումը (նայուածքով, դուրսները չդարձնելով) եւ որքան աւելի մօտ կը դառնան կայուն թեւին, այնքան աւելի փոքր քայլ կ'առնեն:

Երբ տողանը պէտք եղած չափով շրջան կ'ընէ, պէտք է հրաման տալ կա՛նգ-ա՛ն կամ յառաջ:

Մ Ա Ս Ն Բ.

ԴԱՍԱԿԻ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Դասակի շարուածքն աւ համարանքը

Դասակ մը կ'ունենայ ընդհանրապէս 8-16 երկեակ. 16 եւ աւելի երկեակ ունեցող դասակը կը բաժնուի չորս ջոկի, 12-15 երկեակ ունեցողը՝ երեքի, 8-11 երկեակ ունեցողը՝ երկուքի, իսկ աւելի փոքր թիւ ունեցող դասակը կը համարուի ջոկ:

Դասակը կը շարուի իր մասերը կազմող ջոկերով: Ջոկերը կը շարուին երկու տողանով եւ իրարու մօտ կը կանգնին կարգով, աջէն դէպի ձախ: Ջոկերուն կը հրամայեն իրենց մշտական ջոկապետները:

Միակները պէտք է կանգնեցնել ջոկերու մէջտեղը:

Դասակի մէջ բոլոր երկեակները նաեւ ջոկապետները, բացի առաջինէն պէտք է աջ թեւէն դէպի ձախ համբն՝ առաջին, երկրորդ:

Դասակի պետը պէտք է կանգնի այնտեղ, ուր կարող է հրամաններ տալ եւ հետեւիլ շարժման:

Ջոկապետները կը կանգնին իրենց ջոկերու աջ թեւը առաջին տողանին մէջ: Երբ ջոկի աջ թեւը դասակապետը կը կանգնի, առաջին ջոկի պէտք պէտք

է կանգնի ուղիղ անոր հետեւը երկրորդ տողանին մէջ, իսկ երբ շարքէն դուրս կուգայ ջոկապետը անոր տեղը կ'անցնի: Ջոկապետերը հրաման տալու ժամանակ շարքէն դուրս պէտք չէ դան, այլ միայն դրուխները ծոռն ճակատի երկարութեամբ եւ հրաման տան կիսաձայն:

Պառկէ՛ հրամանով երկու տողան ալ կը պառկին ինչպէս բացատրուած է անհատի վարժութեան մէջ, միայն առջեւի սկառուտները նախապէս մէկ քայլ առաջ կ'անցնին: Վերկա՛ց հրամանը կատարելէն յետոյ հետեւի տողանը մէկ քայլ կ'առնէ դէպի առջեւի տողանը:

ՔԱՌԵԱԿՆԵՐ ԵՒ ԵՐԿԵԱԿՆԵՐ ԿԱԶՄԵԼԸ

Կանգնած տեղը քառեակ պէտք է կազմել երեք նուազ այս հրամանով՝ քառեակ կա՛գ-մէ՛:

ա — Երբ շարքը անաջիմ տողանի վրայ է դարձած, երկրորդ համարները ձախ ոտքը մէկ քայլ ետ կ'երթան, ալ ոտքով առանց ձախի մօտը բերելու, մէկ քայլ դէպի աջ կ'առնեն, այնպէս որ առաջին տողանի առաջին համարներու ծոծրակին ուղիղ դիմացը կանգնին, եւ երրորդ նուազին ձախ ոտքը կը տանին քաջի մօտը: Երկրորդ տողանի առաջին համարները առաջին եւ երկրորդ նուազ-ներուն կէս քայլ ետ կ'երթան:

բ — Երբ շարքը երկրորդ տողանի վրայ է դարձած, երկրորդ համարները ալ ոտքով մէկ քայլ առաջ կ'երթան, ձախ ոտքը առանց քաջի մօտ դնելու, մէկ քայլ դէպի ձախ կ'երթան, այնպէս որ առաջին համարները անոնց ծոծրակին դիմաց ըլլան: Երրորդ նուազին ալ ոտքը կը դնեն ձախի մօտը: Երկրորդ տողանի առաջին համարները առաջին եւ երկրորդ նուազներուն կէս քայլ առաջ կ'երթան:

գ — Երբ շարքը աջ քեւի վրայ է դարձած, երկրորդ համարները մէկ քայլ դէպի աջ կ'առնեն, ձախ ոտքով առանց քաջի մօտ բերելու, մէկ քայլ առաջ, այնպէս որ կանգնին առաջին համարներու գոյն վրայ, եւ երրորդ նուազին ալ ոտքը կը տանին ձախի մօտ: Երկրորդ տողանի առաջին համարները առաջին եւ երկրորդ նուազներուն կէս քայլ դէպի աջ կ'երթան:

դ — Երբ շարքը ձախ քեւի վրայ է կանգնած շարժումը հակառակ ձեւով տեղի կ'ունենայ:

— Քառեակներէն տեղը կանգնած ժամանակ երեակներ կը կազմուին երեք նուազով, երկեակ կա՛գ-մէ՛ հրամանով: Այս հրամանով երկրորդ համարները նախորդ յօդուածներու մէջ ցոյց տրուած շարժումներու հակառակ կը ընենով՝ կը մտնեն իրենց տեղերը: Երկրորդ տողանի առաջին համարները երկրորդ եւ երրորդ նուազներուն կը մօտենան առաջինին սահմանուած հեռակայութեամբ:

Շարժման ժամանակ քառեակներ եւ երկեակներ կազմելը նոյն կանոններով տեղի կ'ունենայ, սակայն այն հրամանները, որոնք ետ պիտի երթային կամ անշարժ մնային՝ երկու քայլ տեղում կ'ընեն:

ՍԻՒՆ ԵՒ ԻՐ ՇԱՐՈՒՄԸ, ԿԱԶՄԱՓՈՒՅՈՒՄԸ ՈՒ ԵՐԿԱՅՆՈՒՄԸ:

Դասակէն կը կազմուի ջոկապետ, այս սիւնին մէջ մէկ ջոկը միւսի ետեւը պէտք է կանգնի ջոկի երկայնութեան հաւասար հեռակայութեամբ: Ջոկապետը կարող է շարուել կամ այն ուղղութեամբ, դէպի ուր դասակի երկայնած շարքը դարձած է, կամ ուղղութեան փոխումով դէպի թեւերէն մէկի կողմը:

Ձոկասիւնի դասակի ճակատի ուղղութեամբ շարուելը՝ միայն յառաջ շարժուելով կամ քայելու ժամանակ թեւեռն շոկերէն մէկի համեմատ կարող է կատարուիլ: Դասակապետը ատոր համար հրաման կուտայ:

- 1.- Դասակ, աջէն (ձախտէն) ջոկ առ ջոկ:
- 2.- Փայլով - մա'րշ (ֆայլիխս - մա'րշ):

Երկրորդ հրամանով ալ (ձախ) թեւի շոկն առաջ կ'ընթանայ, իսկ մնացած շոկերը կէս ալ (կէս ձախ) կը դառնան եւ տեղը երկու քայլ կ'առնեն, երրորդ քայլին կ'երթան անցնելու առաջաւոր շոկի ետեւը եւ հետզհետէ ետեւ անցնելով՝ իրենց շոկապետներու կէս ձախ (կէս ալ) հրամանով կը դառնան դասակի շարժման կողմը: Առջեւի շոկի դառնալու ժամանակ հետեւեալը կրկին տեղում երկու քայլ կ'ընէ:

— Ձոկասիւնի շարուելը՝ ուղղութիւնը 1/4 շրջանի չափ փոխելով կը կատարուի տեղում եւ ֆայլելու ժամանակ: Ատոր համար դասակապետը պէտք է հրաման տայ.

- 1.- Ձոկե'ր, ձախ թեւն (աջ)՝ յառա'ջ:
- 2.- Փայլով - մա'րշ:

Երկրորդ հրամանով իւրաքանչիւր շոկ ձախ թեւով աջի վրայ (աջ թեւով ձախի վրայ) 1/4 շրջան կը դառնայ, որմէ յետոյ դասակապետը հրաման կուտայ:

- 3.- Դասակ, կա'նգ ա'ն կամ յառա'ջ:

— Ալ (ձախ) թեւի վրայ դարձած դասակը շոկասիւնի կը փոխուի շոկերու, միաժամանակ ձախ (ալ) շարուելով: Ատոր համար դասակապետը հրաման կուտայ:

- 1.- Երկետակ կա'գ-մէ' (եթէ քառեակ է կազմուած):
- 2.- Ձոկե'ր, ձախ (ալ) շարուի'ր:
- 3.- Փայլով-մա'րշ:

Մարշ հրամանով իւրաքանչիւր շոկ կը շարուի, ինչպէս տողանի համար սուած է: Այս կազմի փոփոխումը քայլելու ժամանակ՝ դասակապետը դասակ շարուելէն յետոյ հրաման կուտայ:

Դասակ կամգ-ա'ն կամ յառա'ջ:

— Ձոկասիւն շարուած դասակը զուգաչափ առաջ տանելու համար դասակապետը կուտայ.

- 1.- Դասակ, ա'ջ-դա'րձ:
- 2.- Ձոկե'ր, աջ թեւն (ձախ թեւն) յառա'ջ:
- 3.- Փայլով-մա'րշ:

Վերջին հրամանով շոկերը կը սկսին միաժամանակ դառնալ, երբ որ առաջուան երկեակը դառնայ, որքան հարկաւոր է, դասակապետը հրաման կուտայ:

- 4.- Յառա'ջ:
- 5.- Քառեակ կա'գ-մէ' (եթէ պէտք է):

— Ձոկասիւնը կ'երկարի առաջաւոր շոկի համեմատ: Դասակապետը հրաման կուտայ:

- 1.- Դասակ ձախ (աջ) -շարուէ':
- 2.- Փայլով-մա'րշ:

Կանգնած տեղը կատարելու համար երկրորդ հրամանով բոլոր շոկերը, բացի առաջաւոր շոկէն, իրենք կը դառնան կէս ձախ (կէս ալ) եւ կը շարուակեն շարժումը, իւրաքանչիւր շոկ իր առջեւը դտնուող ձախ (ալ) թեւի

ՀԱՅՊԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՄԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

Ինչպէս յայտնի է, 1922 թ. Օգոստ. 27-ին, նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի կեդրոնական վարչութեան, Կ. Պոլսոյ մէջ, տեղի ունեցաւ Հայկական Ընդհ. Ողիմպիականը, որ իր աննախընթաց յաջողութեամբ մեծ խանդավաւութիւն ստեղծեց եւ ապշութիւն պատճառեց մեր թշնամիներու, Ապրիլեան եղեռնագործութենէն յետոյ :

Ձեռնարկը համազգային փառատուն մը եղաւ, որու ընթացքին, Միջազգային մարզական բոլոր օրինակութիւնները յարգուեցան եւ մասնագէտ դասուարներու կողմէ հաստատուեցան եւ վաւերացուեցան հայկական բարձրագոյն մրցանիշները :

Ատկէ ետք, ահա՛ անցած է քաւորդ դար մը եւ համահայկական երկրորդ Ողիմպիական մը կարելի չէ եղած կարճակերպել: Ճիշտ է թէ՛ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի մասնաճիւղերը, զանազան վայրերու մէջ, առիթներ ունեցած են սարքելու ողիմպիական մրցումներ եւ նոյնիսկ նշանակած են մրցանիշներ, բայց ատոնք բոլորն ալ տեղական բնոյթ ունին եւ զուրկ պաշտօնականութենէ, որովհետեւ նկատի չեն առնուած Միջազգային Ողիմպիականի օրէնքները, ինչպէս եւ դասուարներու կազմութեան կանոնները, հետեւաբար՝ թէ՛ սարքուած ողիմպիական մրցումները եւ թէ՛ մանաւանդ անոնց հաստատած մրցանիշները համահայկական չեն կրնար նկատուիլ :

Արդ, հակառակ անոր որ Սփիւռքի ներկայ մեր մարզական կեանքը աւելի լի լա՛յն դեռին մը ունի, աւելի լա՛ւ պայմաններու մէջ կը զարգանայ, առաւել չափով մասնազիտական է, դրեթէ ընդդրկելով մարզական բոլոր ճիւղերը, սակայն եւ այնպէս, հայ մարմնակրթութիւնը, 1922-ի ծանօթ դէպքերու հետեւանջով եւ տարիներու հոլովոյթով, զժախտաբար, տակաւին չի կրցած իր նախկին մարզական դիրքին եւ համբաւին տիրանալ :

Ուստի, անհրաժեշտ է եւ ստիպողական, որ Սփիւռքի մեր մարզական ուժերը եւ հաստատուած մրցանիշները վերաքննուին, նոր եւ համահայկական արդիւնքներ մէջտեղ բերելու համար: Եւ ասիկա կարելի է ընել միայն Հայկական երկրորդ Ընդհ. Ողիմպիական մը կազմակերպելով :

Ահա՛ առիթ մը եւ խթան մը, որ Սփիւռքի հայ մարզիկները իրենց առաւելագոյն կարողութիւնները ի յայտ բերեն եւ նոր մրցանիշներ հաստատեն :

Այսպէսով կարելի պիտի ըլլայ նոր մրցանիշներու արդիւնքները համե-

ետեւէն դուրս դալուն պէս, իր ջոկապետի կիւ սք դա՛րձ (կիւ ձախ դա՛քձ) հրամանով կը դառնայ, ապա կանգ-ա՛ն հրամանով կը կանգնի դասակի ձա-կատի դժին վրայ :

— Եարժման մէջ դռնուող դասակի ստաջաւոր ջոկը կանգնեցնելով՝ դասակը երկարելու համար պէտք է հրաման տալ :

1.— Ըստ առաջաւոր ջոկի, դասակ ձախ (այք) շարուէ՛ :

2.— Մա՛րշ :

Առաջաւոր ջոկը կանգ կ'առնէ իր ջոկապետի կա՛նգ ա՛ն հրամանով, իսկ մնացածները կը կատարեն նախորդ յօդուածի մէջ յիշուածի նման :

— Դասակը զուգաշարով դարձած ժամանակ երկարելու համար նոյն ուղղութեամբ դէպի ուր դարձած է, դասակապետը հրաման կուտայ :

1.— Երկեակ-կազմէ՛ (եթէ քառեակ է կազմած) :

մատուցել նախկին պաշտօնապէս ժանչուած ու նաեւ ներկայ Հայաստանի մրցանիշներուն հետ, պարզ եւ որոշ գաղափար մը կազմելու համար մեր ներկայ մարզական դիրքին եւ վիճակին մասին :

Սփիւռքի հայկական Ընդհ. Ողիմպիականը, եթէ յաջողութի կազմակերպել, պէտք է զիկավարուի Միջ. մարզական օրէնքներով եւ կանոններով : Դատաւորները պէտք է ըլլան շէղոք եւ խառն մասնաղէտներ, ու նաեւ ներկայ պէտք է ըլլալ աթլէթական համադաշնակցութեան ներկայացուցիչը, որուն հսկողութեան տակ պիտի նշանակուին եւ վաւերացուին Ողիմպիականի արդիւնքները :

Ողիմպիականը զուտ հայկական ըլլալով, Սփիւռքի մարզական բոլոր միութիւնները կրնան մասնակցիլ առանց սահմանափակումներու :

Սոյն ողիմպիականի առթիւ, մասնագէտ խառն դատաւորներու յանձնախումբի մը կողմէ պէտք է որոշուի, որ այսուհետեւ Հ. Մ. Ը. Մ. -ի մասնաճիւղերու տարեկան ողիմպիականներու մրցանիշները (մասնաւոր եթէ հայկական պաշտօնական մրցանիշ մը կոտորուած է) պէտք է հաստատուած եւ վաւերացուած ըլլան մասնագէտ դատաւորներու եւ տեղւոյն աթլէթական Ֆէտէրասիոնի ներկայացուցիչ-դատաւորին կողմէ : Նմանապէս վերոյիշեալ դատաւորներու կողմէ պէտք է հաստատուին եւ վաւերացուին ողիմպիականի եւ մարզադաշտի պաշտօնական հանգամանքը, ինչպէս եւ մարզական գործիքներու, չափերու եւ կշիւքներու օրինականութիւնը :

Ապագայ ողիմպիականի վայրը, բնական է, ի նկատի պէտք է ունենալ հայաշատ դաղութներէն ոեւէ մէկը, օրինակ, Սիւրիա, Լիբանան կամ Եգիպտոս :

Ե՛տ աւելի ուրախ պիտի ըլլանք, եթէ Սփիւռքի մամուլն ալ բարեհաճութիւնն ունենայ զբաղուելու այս նիւթով : Կը սպասենք :

ՍՐՈՐԹՄԷՆ

Հ. Մ. Ը. Մ. -ի Երկրորդ Պատգամաւորական Ժողովի անդամները, Գարակէօզեան Որբանոցին մէջ 1920 Մայիս 9, Կ. Պոլիս :

Կ Տ Ա Կ Ա

Անդրամիկ գաւակէս ամերիկածիմ անդրամիկ բոռնիկիս

Գրեց՝ ՎԱՀՐԱՄ ՓՈՓՈԱԶՆԱՆ

Մեր աշխատակիցը "Պայքար"ի մէջ ստորագրած է այն կտակը, որ, բերքեւ յապաւումնով, կը մերկայացնեմք մեր ընթերցողներուն:

Պաշտած ցեղիս արեան ճաղագիշերուն մէջ հասակ նետած առաջին ծառիս քաղցրահամ ու կարմրուկ առաջին պտուղս, տակաւին անանուն հոգեհատորս, հազար ու մէկ յոյսերովս ճանաչագեղ արեւհրեշտակս, ծնունդն ինձ համար հայ մեսիային գայտեան չափ նշանակութիւն ունի, անակնկալներով յղի, եթէ երբեք օրին մէկը ճշգրտօրէն կարենաս գնահատել զու հողիդ եւ արեանդ մէջ խառնուած արժէքներուն մեծութիւնը, վեհութիւնը եւ կարեւորութիւնը:

Հաստատ՝ այսքան փոքրիկ, ազգուն մարմնոյ մը վրայ աշխարհիս պատմութեան ընթացքին զու վրայ դրուածին չափ յուսոյ ծաղկեպսակներ չեն գետեղուած, որովհետեւ օր մը պիտի հասկնաս թէ ամէն մէկ հայ Ծնունդ ի՞նչ կենսական կարեւորութիւն ունի մեզ համար, յարութեան արժանացած հասկերուս համար, ուր իր պայծառ երկինքը լուսադարձեալ համար քեզ Եմաթ հրեշտակներու պէտք ունինք, հայ հաւատքին հայ աւանդութիւններուն, հայ հողերուն ու երկինքներուն տէր ու պաշտպան կանգնելու համար:

Օրն ի բուն Հանդարտ քնացող, շուրջիններդ տակաւին ջնանչոյդ, ո՞ր հրաբուխին ծնունդը ըլլալէ անդիտակից փոքրիկ մաւրոյտ մը եղող անդրանիկ աղջիկ-թոռնիկս, ցեղիս անիծեալ դահիճին մեծագոյն փրփոտուն, հայ աշխարհը բոցափայտելու համար երկնաշնորհ կայծ մըն ես ինձ համար, բորք դերդաստանիդ համար, որովհետեւ զու հայրդ սաղմաւորուցաւ անհէջներու հնոցներուն մէջ եւ ան սմաւ ոչ թէ մօր կաթովը՝ այլ արաստուքներովը, գազանակերպ ոճրագործէն որբացած, սպաւոր մօր մը լեղի արցունքներովը:

Անուշիկ թոռնիկս, զու ծնունդդ պատկանած ցեղիդ սեւազոյն, ամենէն մառյ օրերուն հետ տխուր բայց նախնական կապ մը ունի եւ թող զիս չդատապարտեն՝ երբ այսքան կը հետաքրքրուիմ թէ կը խանդավառուիմ զու ծնունդդդ, իրբեւ մեծ հօր մը սովորական հրճուանքը:

Ո՛ր, ո՛ր, հաւոր անգամ ոչ: Հրեշտակս, այբօր ոչ թէ միայն դուն, այլ համայնաշխարհը առաջին անգամն ըլլալով, պիտի տեսեկանայ որ մեծ մօրդ հայրը՝ Վարդերես Եկաւեան ապրիլեան շարաշուք եղեւնին առաջին զոհը եղաւ. ան ինկաւ դահիճին տապարին տակ բոյի բոյի, ապրիլեան երեւոնէն ճիշտ երկու շաբաթ առաջ, Ռթման երեկոյ մը, Զարթօք պահուն ու Եկեղեցւոյ մէջ ձերբակալուելով, յետոյ նահատակուելու համար, որպէսզի պետութիւնը պաշտօնապէս անոր հարստութեան վրայ կարենայ ձեռք դնել:

Օրհնակ ծնունդ, Հրեշտակ, ինքզինք քաղցրակիր զուանող մարդկութեան առաջին անդուր զոհ եղող հայ մեծ ծագին նորագոյնը, սակայն պտուղներով ծանրաբեռնուելու, հաւանութիւններով օրհնուած թոռնիկս, երբ ժամանակը գայ, պիտի հասկնաս եւ պիտի ըմբռնես թէ ի՞նչ ակնկալութիւններ ունինք քեզմէ ու քեզ տարեկիցներէն եւ յուսով եմ որ դուն անոնց առաջնորդող ջահր պիտի ըլլաս. ինչպէս մեծ մօրդ հայրը՝ Չանկըրը կոչուած ցեղիդ անթաղ տիրաններուն գեղեցիկ մէջ...

Բախտաւոր ծնունդ ես, հոգեհատոր հրեշտակս, որ ծնար մարդկային ամէն կարգի ազատութեան օրրանը եղող այս օրհնուած երկրին մէջ, անմոռանալիօրէն ազնիւ ու վեհանուն Միացեալ Նահանգներուն մէջ, որուն կը պարտինք թէ մեր Հայրենի սահմաններուն պաշտօնական գծումը եւ ներկայ փոքրիկ Հայաստանի մէջ ապրող տասնեակ հազարաւոր որբացածներու կեանքը:

Մի գուցէ օրին մէկը մոռնաս զեզ արիւն, միս ու ոսկոր տուող հայ պարագաները եւ դարերու ժառանգ ցեղային սեփական հարստութիւնները: Դուն ի՛մ ծառիս պտուղն են: Մի բաժնուիր արմատէդ, որ հողին վրայ ալ որ հասակ նետես եւ պինդ կոճղիդ սեղմած պահէ ճիւղերդ, որ օտար մթնոլորտի մէջ որ գտնուիս: Մի փորձեր կապկել, նմանիլ կամ նոյնանալ ուրիշներուն հետ: Այդ պիտի ըլլայ նախ ինքնախարժութիւն եւ յետոյ անդարմանելի՛ յուսախարութիւն, թէ զեղի եւ թէ մանաւանդ մեզի համար:

Բնութեան յառաջդիմութեան գլխաւոր դադարներէն մէկն ալ զանազանութիւնն է. այսինքն՝ իրարու չնմանիլը: Օրին մէկը եթէ խելքդ գլուխդ դայ, մի խարուիր որ նոյն տունկին տերեւները իրարու կը նմանին կամ անհրաժեշտ է որ նմանին: Առ խոշորացոյցը եւ պիտի համոզուիս թէ արտաքինապէս իրարու նմանողներուն միջեւ հսկայ տարբերութիւն մը, զանազանութիւն մը կայ, որով ջու ալ ծնունդդ այդպէս կը մնայ ցմահ:

Գրեցի եւ կը կրկնեմ, բարեբախտ ես որ ծնար երկրի մը մէջ, եղար քաղաքացին ազնուասիրտ երկրի մը որ ջանք կը թափէ — անկեղծօրէն — ազատագրելու աշխարհիս սուրկացած ժողովուրդները եւ ահա զեզ համար նուիրական, նոյնիսկ Հայրենասիրական մարդու սիրական պարտականութիւն մը, առիթ մը օգտակար ըլլալու թէ զեզ լոյս տուած եւ թէ արիւն ու միս տուած կրկնակ Հայրենիքներու՝ Ամերիկայի եւ վաղուան Հայաստանի, ուր հասակ պիտի նետեն ու պիտի աճին ջու արմատիդ նման պտղատու ծառեր, որոնք այսօր աւա՛ղ որ զուրկ են նոյնիսկ աստուածատուր արեւին ճառագայթներէն ու ջերմէն:

Յուսատու արեւ-թունիկս, երբ առիթը ներկայանայ օժանդակելու տառապող, արկածահար մարդկութեան — բարեղըբար քու ներկայ Հայրենիքդ տար օրհնուած մանազէտն է — բժիշկներ, ճարտարապետներ, ամէն կարգի գիտնականներ կը զրկէ, որպէսզի իւրաքանչիւրը իր ճիւղին մէջ իր բաժինը բերէ այդ նուիրական, աստուածահաճ գործին մէջ: Դուն ալ իբրեւ հայ մանապէտ, հայ գիտնական պարտաւոր ես հնազանդելու Հայրենիքիդ զեզ պարտադրած կոչին եւ օգտակար ըլլալու, կրած հայ արիւնովդ, հայ արեւան յախտեանական ազատագրման, որը Հայրենիքիդ երազը եղած է եւ տակաւին երազն ալ է:

Ներկայիս հազիւ թէ շնչող հրեշտակս, ծանր, հսկայ, տաժանակիր եւ յաճախ ալ ապերախտ գործեր ունիս կատարելիք, որով գործդ դիւրացուցած ըլլալու յոյսովն է որ մեծ հայրիկդ զեզ կը կտակէ անսահման հարստութիւն մը, ոչ թէ նիւթական, այլ բարոյական, հարստութիւն մը որ զայն իմաստութեամբ գործածող անահուժեան դուռները կը հասցնէ:

Ահա ի՛մ ալ կտակս, չորհալու դատապարտուած, հրաշափառ յարութիւն ծառիս անդրանիկ պտուղս...

Մօրդ միջոցով զեզ կը թողում ազնիւ ցեղիս, պատուական եւ բազմաբարձար ազգիս ազատ ապրելու, ազատ մեծնալու, քաղաքակիրթ ցեղերու կողքին իր աստուածատուր կոչումը իրագործելու: Չայն կը յանձնեմ ազազուն թաթիկներուդ, որպէսզի Ողիմպոսի հերոսներուն նման սերունդէ սերունդ նոր ծնողներուն փոխանցես, միշտ հրակէզ ու բոցավառ...

Եւ այս կտակիս իրականացումը կեանքիս մեծագոյն վրիժառու՛մը պիտի ըլլայ անիծեալ դահիճէն:

Փրախտեմն

ՌԻՆԿԻ ԹԱԳԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՍԵՒԱՄՈՐԹ ՌԱԲԱԿՈՍԻՉԸ

«Ճշմարիտ ախոյեան մը յայտնուեցաւ, իբրեւ ժառանգորդը Ֆիցսիմընզ-նիբու, ձէֆօրիներու, ձօնաւորներու եւ Տէմսիներու» գրեցին այն ատեն մաս-նագէտները: Մնած 1914-ին Արապամայի մէջ ձօ Լուիս, մէկ մեղք 87 հասնակ եւ 91 քիւ, արդարեւ ամէն ինչ ունէր յաջողելու համար: Արագ էր, լուրջ եւ ունէր զօրաւոր հարուած:

Ասոր համար, իսկական անակնկալ մը եղաւ, երբ 19 Յունիս 1936-ին Նիւ Եորքի մէջ, գերմանացի Մաքս Եմէլինկ զայն նաք-աուժով յաղթեց 12-րդ ուսունտին: Այդ գիշեր միլիոնաւոր ամերիկացի սեւամորթներ լացին: Բայց ցեղապաշտներու ուրախ էին: Սեւ վտանգը հեռացած էր: Եւ սակայն, երկու ամիս ետք, ձօ Լուիս նոր յաջողութիւններ կ'ունենար, նաք-աուժ ընե-լով երրորդ ուսունտին Եմէլինկը զգետնող ձէք Շէրքին: Տասը յաղթանակներ եւս նաք-աուժով ու յաջորդ տարին, 22 Յունիս 1937-ին ձօ Լուիս Շիքակոյի մէջ ռինկ կը բարձրանար գերագոյն տիտղոսը խլելու համար ձիմմի Պրէտ-րօքէն: Այս մրցումը եղաւ շատ սովորական: 8-րդ ուսունտին, տիտղոսակիրը նաք-աուժ եղած էր: «Սեւամորթ ուժեղութիւն»-ը կը տիրանար տիտղոսին, զոր պիտի պահէր տասնէրեք տարի: Բայց բիծ մը կար իր զօրինակին վրայ ու կե-րպէս իր վրէժը լուծել գերմանացի Եմէլինկէն:

Այս մրցումը տեղի ունեցաւ Նիւ Եորքի մէջ, 22 Յունիս 1938-ին, նախա-պէս տեղի տալով ցեղապաշտական պայքարի մը Գերմանիոյ եւ Ամերիկայի մէջ: Այսուհանդերձ, քանի մը երկվայրկեանէն, ձօ Լուիս իր ուղեւորուն տակ առաւ հասիտակամորթ»-ը: Հարկ եղաւ խեղճ Եմէլինկը փոխադրել հիւանդա-նոց: Սեւամորթի սուկալի ջրոշէները անոր կողովները կոտորած էին:

19 Սեպտեմբեր 1946-ին, Նիւ Եորքի մէջ, «Սեւամորթ ուժեղութիւն»-ը իր տիտղոսը կը պաշտպանէր 24-րդ անգամ ըլլալով: Ու Թօնի Մօրիէլլօ նաք - աուժ եղաւ առաջին վայրկեանին: 1937-էն ի վեր, միայն երկու հակառակորդ-ներ կրցած էին նաք-աուժ չըլլալ իրմէ: Բայց 5 Դեկտեմբեր 1945-ին, 38 տա-րեկան ուրիշ սեւամորթ մը, ձօ Վալքոթ երեք անգամ գետին նետեց ձօ Լուի-սը եւ վերջին վայրկեանին միայն խոնարհեցաւ անոր առջև: Վեց ամիս ետք, ձօ Լուիս Վալքոթը նաք-աուժ ըրաւ 6-րդ ուսունտին, բայց յայտարարեց թէ պիտի քաշուի ասպարէզէն:

Իրեն յաջորդ մը նշանակելու համար, մրցում մը կազմակերպուեցաւ իր վերջին զոհին՝ ձօ Վալքոթի եւ ուրիշ սեւամորթի մը՝ Էլզարա Չարլզի միջեւ, որ տասը տարի փոքր էր իրմէ: Չարլզ շահեցաւ կէտերով, բայց վերջնակա-նապէս իբրեւ ախոյեան ճանչցուեցաւ միայն այն ատեն, երբ, 27 Սեպտեմբեր 1950-ին պարտութեան մատնեպ ձօ Լուիսը, որ հարկ կը զգար ռինկ բարձրա-նալու կրկին:

Շատ չանցած, Էլզարա Չարլզ նոր հաւանականութիւն մը շնորհեց «Փա փա» Վալքոթի (հայր վեց դաւակնեորու) ու նահապետը տիտղոսը խլեց կէտե-րով: Վալքոթ, որ կ'ընէր թէ 37 ու կէս տարեկան է, բայց 40 տարեկան կար, ծանր կշիռքի ամենէն տարեց ախոյեանն էր: Համալսարանային դասինն կըը-ցաւ շահիլ, բայց միայն մէկ տարի:

«Սպիտակամորթ յոյս» մը, որ 1951-ի վերջաւորութեան շքումի դատաւ-պարտած էր ձօ Լուիսը եւ որ 41 յաջորդական յաղթանակներ ունէր, ջցուե-ցաւ իր առջև: Այս Ռոքի Մարսիանօն հնակոշտ ոճով կուփամարտիկ մըն էր, բայց միայն երեք հակառակորդներ կրցած էին մինչև վերջ գիմանալ իրեն:

23 Սեպտեմբեր 1952-ին, Յիլատէլֆիոյ մէջ, Ճօ Վալթըթ առաջին վայր-
հրաններուն վտփամարտի իսկական դաս մը տուաւ իր հակառակորդին: Բայց
13-րդ ուսունտին, ձախ քրոջ սոսկալի հարուած մը ստանալով, ծերունի սե-
ւածորթը անվերականգնելիօրէն դետին ինկաւ:

'Մնկէ Դ Վեր, Մարտիանօ Ֆայրը վեց անգամ պաշտպանեց իր տիտղոսը ու
զերջին յայնանակը տինկի վեթերան եւ կեն-ծանր Վշիոքի աշխարհի ախոյ-
եան Արջի Մուրի վրայ, կը փառտէ որ ինք լուսազոյնն է, որովհետեւ քանդիչ
ուս. մը ուձի: Մն փոհական ախոյեան մըն է, արժանի յաջորդը զոինկի թաղա-
ւորաններուն ու առ այժմ, զայն զգեսնելու կարող մէկը չի տեսնուիր:

ԱՆՏՐԷ ՓԻՆՏՈՆ

ՕՏԱՐԱՅԱՍ ՀԱՅ ՄԸ՝ ՎԵՐՍՏԻՆ ԿԸ ՀԱՅԱՆԱՑ

Հանտոնի Լեհական Ալուսրին մէջ դասախօսեց Փրոֆ. Հոլլանտօլիչ, նիւթ
աննետով Ահաւախէրը: Նախ քան զաստիօտութիւնը՝ հանդիսականները
քննեցին կարգ մը հայական հոգեւոր երգեր — «Քրիստոս Պատարագեալ»,
«Սուրբ Սուրբ», եւայլն, որոնք ատենուց սկաւառակի վրայ արնուած էին (եր-
գիչը՝ Շահաօրտատեան) եւ տեսան կարգ մը նկարներ — «Արաքատը», «Տա-
լիկիչ Իւանքը», «Եսայլն» (գործ՝ Տ. Մինասեանի):

Փրոֆ. Հոլլանտօլիչ ծաղումով հայ Լեհ մըն է, կը գրէ Յովհ. Չալքեան
Յառաջի մէջ: Միայերիս արքայորուած ըլլալով՝ իրեն բախտակից ունեցած է
Երեւանի Համալսարանի դասախօսներէն Յարութիւնեանը. սա օտարացած
Հայուն մէջ արթնցուցած է իր հարգատ ազգին հանդէպ իսկական սէր մը:
Յարութիւնեան մեռած է այժմ: Փրոֆ. Հոլլանտօլիչ խառտացած էր նարո,
որ եթէ ողջ մնար եւ հրաշքով սզատէր տաժանելի կեանքէն, կարելի եղած
նովիչ շարունակին վրայ ցոյց տուած է Անի քաղաքը, ուրկէ Հայերը դապիեցին

Սրահը ի Գր հանդիսականներով, հայ, անգլիացի, լեհ: Փրոֆ. Հոլլանտ-
տօլիչ քարտէպին վրայ ցոյց տուած Անի քաղաքը, ուրկէ Հայերը դապիեցին
1902-ին, դէպի Լեհաստան: Երկրորդ գաղթը տեղի ունեցաւ 1375-ին, Կի-
լիկիայէն:

Հայ դադթականները Լեհաստանի մէջ վաճառականութեամբ զբաղեցան.
պարկեշտ էին եւ ախրուեցան տեղացի ժողովուրդէն: Հայկական դեղեցիկ
ոճով եկեղեցիները ու վանքեր շինեցին այն վայրերուն մէջ, ուր կը բնակէին:
Փրոֆ. Գեօրգե Գրտեցաւ մէկուկէս Ժամ, եւ հանդիսականները ուլադիր հե-
տեւեցան իր նուանուն խօսքին:

«Հայ ժողովուրդը կայ ու կը մնայ» յայտարարեց Փրոֆ. Հոլլանտօլիչ,
ի հեճուկս ոճրադործներու հալածանքին: Ներկաները խանդակալի արամա-
դրութեամբ տողորուեցան կրք յարգելի դատախօսը յայտարարեց — «Նեւեալ՝
Հալը Թովուն մէջ, զայն խեղդամահ ընելու դիտաւարութեամբ. պահ մը կ'ան-
հետանայ ան, Չուրին տակ, բայց զիչ յետոյ, ծովուն յտակէն մոռլ մը
կ'կլկէ», եւ Հալը իր նետէ ծովափ»:

Յարութիւնեանի Եղբին Հրեոեցաւ, անշուշտ, ի տես խոտորանապահ
իբ տաւապանքի ընկերոջ:

ԳՐԻԳՈՐ ՄԵՐՇԱՆՈՅ

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի հիմնադիրներէն եւ Հայ մարմնակրթական կեանքի առաջին գործիչներէն մին է:

Փոքր հասակին դասուելով Պուլհարիա եւ Հոն ստանալով իր նախնական կրթութիւնը: Մարզական առաջին գործունէութիւնը կը սկսի Ֆիլիպպէն (Պուլհարիա) Հոն մասնակցելով «Թրաքիաքի Յունաք» կազմակերպութեան: Եղած էր անոր օգնական ուսուցիչը, ստանձնելով աւելի քան 600 տղոց մարզական հոգը:

Այդ աշխատանքը արգելք եղած չէ սակայն, որ, Գ. Մերճանօֆ Ֆիլիպպէյի մէջ կազմէ նաեւ Հայ մարզական միութիւն մը, զայն եւս առնելով իր ղեկավարութեան տակ: Այդ միութիւնը յետոյ չափազանց կը զօրանայ ու վերջը կը միանայ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի-ին:

Աւանդած է Ֆիլիպպէյի Զօրեանց վարժարանին մէջ: 1904-ին Մերճանօֆ մասնակցած է Փրակայի մարմնամարզական հանդէսին «Թրաքիաքի Յունաքի կողմէ:

Մարզական ամենէն եռանդուն չըլանը կը սկսի սակայն, Պուլնէն, Օսմ. Սաւճանադրութենէն վերջ: 1909-ին Մաքրիդիլի մէջ (Պուլն), կը հիմնէ «Տիտան» խումբը, իսկ Սամաթիոյ մէջ «Վահագն»: Այս երկու խումբերը հասարակական փորձեր կ'ունենան ու Մերճանօֆ ոչ միայն անոնց, այլեւ՝ Պոլսոյ ուրիշ թաղերու խումբերուն կը դասախօսէ: 1912ին Մ. մրցահանդէսին, Մերճանօֆի այս խումբերը ուշադրութիւն կը գրաւեն իրենց համաչափ մարզանքերով եւ փորձերով:

Պատերազմի տեւողութեան կը մնայ Պուլհարիա: Զինադադարին կը վերադառնայ Պոլիս, եւ կ'ընտրուի անդամ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի կեդր. վարչութեան եւ Լեւոն Յակոբեանի Հեռ կը ստանձնէ շուետական մարզանքի ճիւղին ղեկավարութիւնը: Ինքն է որ այս կերպով Հ. Մ. Ը. Մ. Ի մասնաճիւղերուն մարզանքներուն մէջ կը զնէ միօրինակութիւն ու միատեմ եւ կ'ընդհանրացնէ համաչափ մարզանքը: Գրած է մարզական յօդուածներ, մարզական պարբերութեան մէջ:

Իր մասնակցութիւնն է գործնական մարզանքները. ու չափական մարզանքը: Այս ուղղութեամբ, ան բաւական օգտակար է եղած պատերազմէն առաջ, Շառարչ Գրիսեանի:

Յետոյ կ'անցնի Հայաստան ու 1920-ին երբ Հայաստանէն Պոլիս կը վերադառնայ, «Հայ Սկաուտ»ի խմբագրութեան կ'ընէ, հետեւեալ լալալալութիւնը:

«Ներկայ Հայաստանի մէջ կան 20.000 զրբեր, ասոնք առ ուշմ կը հետեւին մարզանքի զաստիճան, որուն համար, իբր ուսուցիչ ունինք Պ. Եղնիկ Գալունին եւ ուրիշ Հունգար մը, որ կառավարութիւնը յատուկ բնակ ստանաւ է մարզանքի համար: Սկաուտներ կան Հոն եւս. քայց դիւրին ձիւղոցներ չունին: Նախարարութիւնը ընդարձակ մարզարաններ յատկացուցած է անոնց հա-

մար: Նախարարութիւնը կ'ուզէ հաստատուն հիմերու վրայ դնել գործը: Պիտոճէ սահմանուած է մէկ միլիոն բուպի: Նախարարը կ'ուզէ Հ.Մ.Ը.Մ.ի աջակցութիւնը:

Համառօտ կերպով կենսադրականը տալով հայրենասէր մեր վեթերան մարդիկին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի անդամներս իրեն կը մաղթենք երկար կեանք եւ առողջութիւն:

ԱՐԱՄ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Հայ կրթական մշակներէն երկրորդն է այս, Յովհ. Հինգրեանէն յետոյ, որ ջերմապէս դնահատած է մարդական շարժումը մեր մէջ եւ իր աջակցութիւնն ընծայած է անոր:

Ուսուցիչ տնօրէն եւ վերջապէս Սկիւտարի Արամեան կրթարանի հիմնադիր Արամ Նիկողոսեան ուժ տուած է մարմնամարզի դասերուն գպրոցներու մէջ: Ան՝ իբրեւ Կեդրոնական Ուսումնական Սորհուրդի անդամ նոյն եռանդով եւ համազումով ջանք թափած է, որ մարզանքի դասերը պաշտօնապէս ներմուծուին Ազգ. Վարժարաններու դասացուցակներուն մէջ:

Զինադադարին, 1918 թ., իբրեւ տնօրէն Շիշլիի Գարակէօզեան որբանոցին, լայն կերպով թոյլատրած է սկսուողական խումբերու կազմութիւնը: Եղած է Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ, ընտրուած Միութեան 1919-ի, 26 Նոյեմբերի պատգամաւորական աւաջին ժողովէն: Այդ շրջանի իր վարչական ընկերներն եղած են՝ Յովհ. Հինգրեան, Հայկ Ճիզմէ-ճեան, Գրիգոր Յակոբեան, Հայր Արիստակէս Վարդանեան եւ Լեւոն Յակոբեան:

Ունի չափեկան յօդուածներ մարդական խնդիրներու մասին «Հայ Սկսուած» եւ այլ պարբերաթերթերու մէջ: Արամ Նիկողոսեան, հոգիով արի եւ երիտասարդ այս գաստիարակը, մինչեւ իր խոր ծերութիւնը, հաւատարիմ մնաց իր ուխտին: Հ.Մ.Ը.Մ.ի Բանակում-ցուցահանդէսին, տեղի ունեցած 1922 թ. Սեպտ. 8-11, Պէօյիւք Տէրէ, իբրեւ տնօրէն Գարակէօզեան որբանոցին իր սկսուողներով մասնակցութիւն բերած է, ինքն ալ հազած սկսուողական տարազ:

Վախճանած է 1937-ին, Պոլսոյ մէջ:

Մեր ազգը շատ բան կը պարտի այսպիսի համեստ եւ լռիկ-մնջիկ աշխատող կրթական մշակներուն:

Յարգա՞նք անոնց յիշատակին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

«ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ» ՓԱԵԻՋԻ ՄԷՋ

Փարիզի մեր ընկերները ձեռնարկած են շինութեան «Մշակոյթի Տուն»-ին որ անհրաժեշտ պահանջ մը դարձած էր մեր նորահաս սերունդին համար:

Բազմաթիւ ընկերներ ու բարեկամներ ցարդ նուէրներ տուած են՝ եւ գումարը կը հասնի երկու միլիոն Ֆրանքի:

Հողը գնուած է արգէն հայաշատ եւ բանուկ թաղի մը մէջ: Կազմուած է շինութեան յանձնախումբ մը, որ անմիջապէս դործի պիտի անցնի:

«Հայ Մշակոյթի Տուն»ի կանոնադիրը վաւերացուած է պետութեան կողմէ: Քառասարկ շէնք մը, Քատէի շրջանին մէջ, ամբողջովին պիտի վերաշինուի նախապէս մշակուած յատակազօծին համաձայն:

«Տուն»ը պիտի ունենայ, մեծ ու փոքր սենեակներու եւ գրասենեակներու հետ, ընդարձակ ժողովասրահ, թանգարան, մատենադարան, լսարան, տրպարան եւ ուրիշ ինչ որ յատուկ են նմանօրինակ հաստատութեան մը:

Տարակոյտ չկայ թէ մշակոյթի տունը ախտի դառնայ քաղաքիկ հաստատութիւն մը Փարիզի համար, իր գործունէութեան այրազան ճիւղերով եւ բազմակողմանի բովանդակութեամբ:

Երբ ամբողջովին լրանայ, Հայկական Փարիզն ալ պիտի կրնայ յայտարարել գաւառի եւ արտասահմանի այեղյուններուն, արդար հպարտութեամբ:

— Ահա մեր տունը, որ ձեր ալ տունն է, հրամայե՛ք...: — կը գրէ «Յառաջ»:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը ԵՐԷԿ ԵՒ ԱՅՍՈՐ

Ըստ Հ.Մ.Ը.Մ.ի վերջին պատգամաւորականի ղեկոյցին, Միութեանս անդամներու ընդհանուր թիւը կը հասնի 625-ի: Այս անդամները մաս կը կազմեն մայրաքաղաքի եւ գաւառներու Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասնաճիւղերուն եւ սկստակական խումբերուն: Երբ այս թիւերու կողքին նկատի առնենք նաեւ Միութեանս ունեցած հարուստ եւ փայլուն գործունէութիւնն այ՝ այդ պարագային մտահօրէն կրնանք թել թէ՛ հակառակ գաղութէս ներս տիրող արտակարգ պայմաններուն (արտագաղթ, տնտեսական պայմաններ, եւ այլն) Յունաստանի Հ.Մ.Ը.Մ.ը այսօր կը գտնուի աւելի քան դժուարացիչ դիրքի մը վրայ:

Անոնք որ մօտէն կը հետաքրքրուին զայս ազգային-մարդական կազմակերպութեան գործունէութիւնով, անոնք որ անոր յաջողութիւններով կ'որախանան եւ ձախողութիւններով կը տխրին եւ անոնք որոնք հաւատարմօրէն կը ծառայեն անոր նպատակներուն, քաղաքիկ գոհունակութեամբ պահանատե կ'ըլլան Հ.Մ.Ը.Մ.ի յաջողականին եւ անոր այսօրուան ղեկավարներուն տարած խղճամիտ աշխատանքներուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի այսօրուան ղեկավարները շնորհաւորելով հանդերձ, մեր յարգանքի եւ երախտագիտութեան խօսքը կ'ազդենք նաեւ բոլոր այն վեթեւաններուն՝ որոնք այսօրուրնէ՛ շատ աւելի աննպատակ պայմաններու տակ յամառօրէն պայքարեցան եւ մաշեցին տարիներ շարունակ, հաւատարմով այս Միութեան ազգային անհրաժեշտութեան եւ սուաքելութեան:

Այսօր երբ Հ.Մ.Ը.Մ.ը խաղաղած՝ նորանոր յաջողութիւններ կ'արձանագրէ, մեզմէ շատեր դառնութեամբ կը յիշեն անցեալի տխուր օրերը երբ այս կազմակերպութիւնը անիրաւ յարժակեալներու կ'անթարկուէր եւ զայն փճացնելու նպատակաւ ամէն տեսակ քայլեր կ'առնուէին եւ ամէն ինչ կ'ըսուէր իր հակառակորդներուն կողմէ: Զանազան կասկածելի եւ ենթադրական մարդական շարժումներ, անձնական փառամոլութիւններէ մշուշի մէջ կորսուած միտքեր եւ ի ծնէ խռովարար տարրեր, իրարու դաշնակցած կը հարուածէին Հ.Մ.Ը.Մ.ն ու իր ղեկավարները, որոնք շնորհիւ իրենց հաւատքին, ամուր կառչած Հ.Մ.Ը.Մ.ի ծրագիր-կանոնադրին՝ քալեցին իրենց Գողգոթան:

Այս բոլորը սակայն անցեալին կը պատկանին, այն անցեալին, որ ճամբայ բացաւ այսօրուան փայլուն ներկային: Հիները, որ աղբրեցան այդ ապերախտ շրջանը, բոլորէն աւելի պատճառ ունին ուրախանալու Հ.Մ.Ը.Մ.ի այսօրուան խաղաղ եւ փայլուն փիճակին համար: Ի՞նչ կը վերբերի նորերուն՝ անոնք համար լաւագոյն պիտի ըլլար անցեալը մոռացութեան տալով եւ հաւանարար գործուած սխալներէն օգտուելով, նոր ոգիով, եղբայրաբար եւ համերաշխօրէն շարունակել աշխատիլ Հ.Մ.Ը.Մ.ի դրօշին տակ:

Փոխանակ անիմաստօրէն պայքարելու իրարու դէմ, լաւազոյն է միասնաբար պայքարիլ մեր գոյութեան պատնացող զանազան վտանգներուն դէմ: Վերջին անցուղարձերը բաւական խանդավառիչ են այս ուղղութեամբ եւ Աթենահայ Բնութենասէրներու Հ.Մ.Ը.Մ.ի միանալու որոշումով, վերջ կը տրուի անխորժ վիճակի մը եւ նոր հորիզոններ կը բացուին Յունահայ մարդական շարժումին համար: Յունահայութիւնը անկեղծ ուրախութեամբ տեղեկացաւ միացման եւ վստահ ենք թէ դժուար է գտնել հայ մը, որ չզնահատէ անուած քայլը:

Զերծօրէն շնորհաւորելի են մեր Աթենահայ Բնութենասէրները իրենց այս ազգօգուտ որոշման համար, ինչպէս նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Շրջանային Վարչութիւնը, որուն ցուցաբերած հաշտարար ոգիին շնորհիւ կարելի եղաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի միացնել Բնութենասիրական այս շարժումն ալ

Լ. Խ.

Ժ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ ՄԱՐԶԻՉ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԳ. ԽՈՒՄԲԻՆ

Լիբանանեան կաթաճարաի Ֆեռերասիոնի շրջանակներէն իմացանք որ, Ժափ Հայրապետեան Պէյրութ պիտի հրաւիրուի Ազգային խումբը մարդելու համար:

Այս մարտին արդէն գրեած է Եւրոպայի ախոյեանին, կը յուսանք որ համաձայնութիւնը անմիջական պիտի ըլլայ: այնպէս որ Ժափ Հայրապետեան Պէյրութ քալով պիտի մարդէ Լիբանանի ամաթէօր կաթաճարտիկները 1957-ի միջարարական մրցումներուն համար, որ տեղի պիտի ունենան Պէյրութի մէջ:

Կրթական նախարարութեան նիւթական յատկացումը այս ուղղութեամբ իրապէս շօշափելի գումար մըն է, որը ի դուր պիտի չմխտուի, ու կանոնաւոր եւ յարաստեւ փորձերու շնորհիւ հայ ախոյեանի ցուցմունքներով վստահ ենք որ Լիբանանի իր արժանաւոր տեղը պիտի ունենայ արարական երկիրներու մէջ:

NAUASART

AÑO 4, Nº 38

JULIO DE 1956

BUENOS AIRES

NUESTRA asociación necesita mayor vitalidad y optimismo para lograr alcanzar el nivel de jerarquía institucional en que sus antecedentes lo ubican.

Es con el esfuerzo común que podremos lograr la meta de esa jerarquía. El trabajo no debe circunscribirse a la buena voluntad de unos pocos; corresponde a cada uno de nosotros aportar a la obra de engrandecimiento de la Unión General Armenia de Cultura Física. Porque ella es un poco de todos nosotros y es en nuestro beneficio lo que hagamos por ella

¿Debido a qué, la gran mayoría de los socios no concurre al campo de deportes? Algunos opinan que no encuentran motivos de expansión y no ven inquietudes en los que debieran tenerla, para hacer que los visitantes hallen comodidad y esparcimiento en las pocas horas de su permanencia.

Este es un inconveniente que se aparta de la línea económica, que tanto puede gravitar en la marcha del club. Es un escollo que puede ser eliminado con poco esfuerzo, por los que somos fieles a nuestro campo de deportes.

Una pocas ideas bien llevadas al terreno práctico, serán suficientes para hacer brillar aún más la vida en nuestra asociación. Es necesario que todos

colaboren para cristalizar dichas ideas.

No esperemos el mes de noviembre, para hacer oír nuestras críticas y quejas en la asamblea general ordinaria. Nuestra Comisión Directiva y el Departamento de Educación Física han invitado a los socios en varias oportunidades a reuniones de carácter consultiva, para cambiar ideas y recibir el aliento y el apoyo de sus asociados. Pero desgraciadamente, ninguno o muy pocos han asistido.

La responsabilidad de la marcha de la entidad no es solamente de la Comisión Directiva, es de todos nosotros. El

MENOS INDIFERENCIA MAS INTERES

socio que muestra su indiferencia durante el año y espera todo ese lapso para hacer oír su crítica o queja en la asamblea general ordinaria, es tan criticable y culpable

como una comisión directiva que no ha podido cumplir con sus obligaciones. El lema debe ser: ¡Menos indiferencia, más interés!

Es esencial, que en nuestra acción mantengamos siempre una actitud tolerante en toda cuestión, grande o pequeña que sea.

Debemos esforzarnos a ser un valor positivo y no negativo, en apoyo de toda acción benéfica de la Comisión Directiva y de sus organismos. En apoyo al compañerismo, a la sociabilidad y a la buena voluntad y en contra de la maledicencia, crítica destructiva,

NAVASART

DIARIO EN UNA REVISTA

EL TERRENO DE LA U.G.A.

Han dado un feliz resultado las tratativas entre la Institución Administrativa Iglesia Armenia y la Unión General Armenia de Cultura Física con respecto a la transferencia a nombre de nuestra entidad, el título de propiedad de los terrenos que ocupa el campo de deportes de la U. G. Armenia y que por carecer de personería jurídica fueron escriturados a nombre de la Institución Administrativa Iglesia Armenia.

La formalización de dicha transferencia, se debió a la buena voluntad de ambas entidades como resultado de los lazos de hermandad y amistad que las unen.

PROVECHOSO RESULTADO

Aunque se esperaba mayor resultado, gracias a los esfuerzos de la Comisión Directiva y de algunos pocos asociados y simpatizantes, han sido recau-

prejuicios, sentimientos de superioridad, de orgullo y por sobre todo, en contra del peor enemigo del progreso: la indiferencia. Y son las muchas voluntades individuales de los asociados actuando en este sentido, que plasmarán la realidad de una nueva y regeneradora forma de pensar, vivir y accionar en beneficio del progreso y de la grandeza de nuestra querida institución, la Unión General Armenia de Cultura Física.

EDITORIAL

dados alrededor de ciento setenta y cuatro mil pesos moneda nacional, de la venta de Bonos-Colecta a total beneficio de nuestra entidad.

Actualmente la Comisión Directiva, está estudiando la mejor forma de invertir dicha suma, que será destinada a dar mayores comodidades a los socios.

FIESTAS "NAVASARTIAN"

El Departamento de Educación Física está abocado al estudio de la organización de las fiestas "Navasartian" que ya son tradicionales en nuestro club. Este año, con autorización de la Comisión Directiva, se quiere dar mayor impulso dando un carácter de olimpiada, con la participación de todas las instituciones armenias, que serán invitadas.

La preparación de "Navasartian", requiere una gran actividad, por eso todos los socios deben colaborar con el Departamento de Educación Física en esta labor de confraternidad deportiva de los clubes armenios.

AJEDREZ

La Subcomisión de Ajedrez, está trabajando activamente en organizar un torneo entre los equipos representativos de las entidades armenias. Estamos seguros que nuestros tableros tendrán una destacada actuación en dicho torneo, ya que gracias a la eficaz labor de la Subcomisión de Ajedrez, éstos, todos los domingos tienen la oportunidad de practicar.

EXITOSO COCKTAIL DANZANTE

Desde hace varias semana, se notó una gran actividad en la Subcomisión de Damas. Se trataba de la preparación del cocktail danzante que anualmente dicha subcomisión, en colaboración con la de Fiestas, brinda para esparcimiento y alegría de nuestros asociados. Efectivamente, el día 7 de julio a la hora indicada, fué notable la afluencia de socios e invitados que colmaron la capacidad de nuestra sede social.

Al son de las primeras y modernas grabaciones, cundió en el ambiente

gran animación y alegría. Parejas de improvisados bailarines nos dieron una linda "lección" del "rock" moderno que tanto auge tiene en el jazz actual. De más está decir que los presentes les formaron un coro a su alrededor, animándolos en el compás y brindándoles, así, su simpatía.

El servicio del buffet tuvo buena aceptación y fué saboreado con placer por los concurrentes.

Debemos destacar, entonces, dado el éxito de esta fiesta, que sería conveniente que las subcomisiones encargadas, repitieran más a menudo estos agradables "cocktail-danzantes".

Por resolución de la Comisión Directiva han sido designados los siguientes socios para integrar el Cuerpo Administrativo Económico de la Revista "Navasart":

Presidente	Sr. GARO KALIKIAN
Vicepresidente	„ SUREN BEDIAN
Secretario	„ GARO SHAHINIAN
Tesorero	„ LEVON TERZIAN
Prosecretario	„ TOROS FERMANIAN
Vocal	„ HARUTIUN ASHVANIAN

PIELES

MODELOS

FINAS

REFORMAS

PELETERIA "PAPAZIAN"

SUIPACHA 942

T. E. 32.0705

BUENOS AIRES

GIMNASIA DINAMICA

Observando al obrero como maneja el pico y la pala, al segador como mueve la guadaña, al leñador como esgrime el hacha, a la lanzera lavando, al herrero forjando, al panadero amasando, por citar sólo algunos ejemplos, notamos algo sumamente interesante.

Todos trabajan utilizando no solamente su fuerza muscular, sino en primer lugar aprovechando el impulso rítmico del cuerpo. Utilizando inteligentemente las fuerzas producidas por las oscilaciones rítmicas del cuerpo, se logra con menos esfuerzo mejor resultado.

Fué luchando con la naturaleza que el hombre encontró,—por el ejemplo de su propio cuerpo— los principios de la gravitación. El invento de la palanca permitió a los antiguos egipcios la construcción de obras de ingeniería como las Pirámides y los Obeliscos, venciendo dificultades técnicas enormes. La fuerza primitiva del hombre —en esfuerzo común— organizada y potenciada por la aplicación de palancas, movió enormes bloques de piedra salvando distancias y altura. El secreto de un conjunto rítmicamente dirigido de estas obras reside en la aplicación uniendo los impulsos individuales en un sólo impulso común.

El hombre de la antigüedad tenía un alto grado de agilidad y de fuerza, gracias a su poder muscular y su destreza. Tenía que escalar árboles y alturas lanzar piedras con gran fuerza y puntería, defenderse con armas primitivas contra animales mucho mayores y fuertes. Su superioridad sobre los demás seres se basaba en su poder de utilizar intencionalmente los impulsos de su cuerpo.

El hombre sedentario del siglo XX ha perdido mucho de este dominio que tenía el primitivo sobre su cuerpo.

Lo ha reemplazado por la técnica,

ha inventado fuerzas mecánicas artificiales, utilizándolas para su locomoción, su trabajo, su defensa. Diariamente se construyen nuevas máquinas para substituir el trabajo muscular. Con la pérdida (por falta de uso) de su poder muscular, el hombre moderno ha sufrido una pérdida mucho más grave aun: del impulso rítmico. Si por un azar quedásemos un día a merced de nuestras fuerzas "naturales", cuán desamparados y débiles nos sentiríamos nosotros los "Señores de la Tierra". Los ejemplares del género humano, que no perdieron todavía el dominio de sus músculos y su capacidad de "impulso", son exhibidos hoy día en circos y varietés, en "kermesses" o en campos de deporte, como atracciones. Se ganan su vida mostrándonos lo que llamamos la "belleza clásica" perdida gracias a la técnica, producto del "progreso" intelectual.

La gimnasia moderna no es contraria a la técnica, ni al progreso intelectual, pero nos ofrece el modo de escapar a sus efectos degeneradores. Hay que desviar una parte de las fuerzas intelectuales malgastadas hacia el movimiento sano y regenerador hacia la educación física. La ciencia, la técnica, deben ponerse al servicio del Renacimiento Físico general. La humanidad necesita hijos sanos, inteligentes y comprensivos, aptos para una obra de paz y solidaridad. Recuperar la salud y las capacidades físicas perdidas o disminuídas, he aquí unos objetos a perseguir si deseamos que la sociedad humana encuentre el camino del verdadero progreso social y cultural.

Nuestra gimnasia dinámica tiene por finalidad devolver a las que la practican el poder de "impulso". Los ejercicios rítmicos de balanceo, son especialmente eficaces. Si se ejecutan bien, aumentarán el bienestar y el dominio del cuerpo.

La eficiencia del corazón en los deportes

La práctica de los deportes después de los 50 años

En la bien instalada oficina médica de un club importante, viejos amigos seguían atentamente una revisión del doctor de la Campana, quien daba fin al prolijo examen clínico tomando la presión sanguínea de nuestro conocido Biceps, hombre de edad y buen atleta en su juventud. La revisión tenía por objeto asesorarlo sobre la posibilidad de continuar practicando su actual deporte favorito, la pelota vasca.

Ambiente íntimo y grato al estudio, pero sin esa austeridad severa de los consultorios comunes, donde la permanente atención de personas que sufren hace aprensiva la estadía e infunde inevitable tristeza. En estas oficinas se observan aspectos de la salud, estados de de gradación del valor físico más o menos vigoroso según la capacidad constitucional de cada individuo o la usura física propia al desgaste que originan los años, aún en sujetos perfectamente sanos en apariencia. En estos gabinetes médicos el donespecífico es la conquista o sostenimiento de la robustez orgánica por una buena orientación en el régimen de vida habitual, por una saludable conducta higiénica y por una dosificada ejercitación; en ellos rara vez se llega a la necesidad de hacer una indicación terapéutica medicamentosa que siempre trae acoplada mentalmente una ingrata impresión porque importa un íntimo reconocimiento de lesión orgánica o deficiencia funcional. La síntesis de la observación produce casi siempre informes menos ásperos, todo a lo más la confirmación de la ventaja de moderar las satisfacciones que ya son inconvenientes por la edad

o de la capacidad de competir realizando mayores esfuerzos físicos que los que el deseo optimista personal supone capaz de alcanzar.

Siguen atentamente la operación, el simpático y siempre curioso Balacín, el tardo y bonachón además de gordito Gastón y el grave y sentencioso Patrás. Al terminar pregunta Biceps.

—¿Y bien?...

—No he encontrado motivos clínicos especiales que contraindiquen la continuación de tu deporte habitual tan solo entiendo debes moderar en conjunto tus esfuerzos físicos realizando un partido por vez y no más de dos por semana.

—¿Es que encuentras alguna deficiencia alarmante en mi salud,

—Te repito que no, tu salud es perfecta y esa indicación tiene como único origen desagradable a tu vanidad, el haber cumplido los cincuenta años; pasando esa edad es prudente reducir toda clase de esfuerzos si se quiere prolongar la vida.

—¡Hasta los cien años!, dice Gastón.

—¡Que todos festejemos juntos!, agrega Balacín, pero estimado doctor, al ver como hacia Ud. su último examen recordó que días pasados al explicarnos las variantes de la circulación sanguínea producidas por el ejercicio físico, mencionó que el estudio de la presión era un control útil para el conocimiento de la eficiencia del corazón. ¿Sería Ud. tan amable de ampliarnos algunos datos al respecto?

La presión sanguínea como control de los esfuerzos físicos

—Recuerdan Uds. que comentábamos la existencia de un problema hidráulico

co relacionado con las variantes circulatorias producidas no sólo por el esfuerzo físico intenso, sino también como consecuencia de sencillos movimientos usuales...

—En efecto, Ud., nos demostró que el pulso varía con los cambios de posiciones. ¿Cómo se comporta la presión sanguínea?

—Se adapta a las distintas posiciones según la altura de la columna sanguínea mantenida por las paredes elásticas de los vasos. Si a una persona la hacemos cambiar de posición sin que ejecute esfuerzos, es decir pasivamente, por medio de un sillón cuyo mecanismo sea similar al del peluquero, se notará que la posición es horizontal...

—¿Cómo es posible? eso significaría que la presión sería mayor en reposo...

—Ambas pruebas son en reposo y además hay que tener en cuenta la acción de la gravedad que se manifiesta en ese caso por la pasividad en el cambio de posición. La gravedad tiene siempre marcada tendencia a aumentar la tensión en las extremidades inferiores a expensas de las superiores. Sin embargo, si el sujeto está echado y de pronto se pone de pie por acción enérgica de sus músculos, el corazón trabajará más, los vasos se contraerán para ayudarlo y la presión en las arterias de los brazos entonces sí, será mayor.

—¿Cuáles son las cifras normales exactas de la presión sanguínea?

—Es interesante la pregunta, porque al respecto se cometen cosas generalmente erróneas por no tener en cuenta varios factores. En primer término, en biología no pueden darse cifras únicas y menos exactas cuando el organismo por las reacciones vitales sobre el interno, sufre oscilaciones permanentes en el equilibrio de sus elementos vitales, aún en los sujetos perfectamente normales y sanos.

—El desequilibrio celular en todas

sus manifestaciones, químicas, físicas, etc., es sinónimo de vida. El equilibrio perfecto y completo sólo se tiene con la muerte, sentencia Patrás...

—¡Así será!, dice el gordito Gastón, pero yo, ¡cuanto menos me muevo más contento y vivo me siento!...

—¡De que Ud. es un "vivo" no lo ponemos en duda! ¿cuáles son doctor esas cifras normales que iba a mencionar?

—Dependen del aparato que se usa; si se trata de uno a mercurio como el de R. Rocci en un joven adulto normal, la tensión máxima oscila entre 11 y 13 cms en posición sentado y para un hombre de mediana edad sano puede oscilar entre 11 y medio a 14 cms en la columna de mercurio.

—Tengo entendido que existen otros aparatos de uso común y que marcan otras cifras dice Balancín.

—En efecto, hay aparatos cuyo mecanismo está basado no en una columna de mercurio sino en un sistema aneroide similar al de los barómetros comunes y cuyas cifras normales son superiores a las del Riva Rocci oscilando entre 13 y 16 cms para la presión máxima y de 7 a 9 cms para la mínima.

—¿La presión sanguínea puede servir de guía, para conocer si existe aptitud para los esfuerzos físicos?

—Naturalmente, cuando una persona muestra que las cifras de su presión máxima, están por encima o debajo de las que se consideran normales es decir, si las cifras fueran de 10 o de 16 cms, no se le puede aconsejar, sin riesgo para su salud, que efectúe esfuerzos deportivos de ninguna naturaleza, especialmente si a ese factor desfavorable se agregan otros síntomas de menor rendimiento en su estado general, en el pulso, etc., etc.; lo mismo se puede decir de la presión mínima. En síntesis, la iniciación de la práctica de ejercicios y deportes exige como condición primordial poseer una circula-

ción sanguínea que muestre sus condiciones de buen funcionamiento a través del estudio de la presión, del pulso, de la conducción nerviosa del corazón, etcétera.

—Cuando usted estaba revisando a nuestro común amigo Biceps noté que dictaba cifras que correspondían a algo que mencionaba con el nombre de presión media ¿qué significaba?...

—Amigo Balancín, ¡pero eso es elemental!, interrumpió Gastón, yo lo interpreto sin dificultades, debe ser la cifra promedio entre la máxima y la mínima...

—De ningún modo, aclara el doctor de la Campana, y otra vez volvió a interrumpir sin razón, esa tensión media que dictaba corresponde a la oscilación más amplia que marcaba el aparato mientras recorría las gradaciones desde la máxima a la mínima, precisamente es una cantidad más próxima a la mínima cuyo significado de reciente explicación científica está aún en discusión

—¿Y para qué la toma entonces... dice amostazado Gastón, como queriendo tomarse una revancha por su desliz anterior...

—Nada es inútil y no tome a mal haber demostrado ignorancia en algo que puede permitir aclarar puntos que lo ilustren mejor; esa investigación nos ilustren mejor; esa investigación nos puede confirmar la inaptitud a todo esfuerzo físico cuando da cifras que pasan de 11 cms siendo su normal entre 8 y 9 cms.

Lesiones valvulares del corazón y ejercicios físicos

—Cuando el corazón se halla afectado de lesiones anatómicas ¿debe tenerse en cuenta para esa información?

—En las válvulas que regularizan el funcionamiento del corazón existen, a veces lesiones que representan un serio

obstáculo a la buena circulación sanguínea general y que por consiguiente podrían hacer suponer la necesidad de contraindicar ciertos esfuerzos físicos, sin embargo, la ejercitación metódica y vigilada por el método puede beneficiar muchísimo a estos enfermos compensando esa deficiencia por una hipertrofia de las fibras musculares del corazón...

—Pero estos enfermos ya no podrán vivir tranquilos, supongo que están siempre expuestos a graves preocupaciones...

—De ningún modo, bien compensada la deficiencia funcional, es decir reemplazada la acción valvular por una mayor energía del músculo cardíaco, la circulación sanguínea general alcanza a llenar todas las necesidades orgánicas y aún más, es posible que se puedan realizar esfuerzos bastante notables y fatigantes. La experiencia así lo afirma. Durante la gran guerra europea, en Inglaterra se formaron batallones de cardíacos a los cuales mediante una preparación física especial, graduada en intensidad dentro del concepto arriba mencionado, se les consiguió capacitar para restituir, sin perjuicios, los esfuerzos propios a una campaña tan dura.

Músculo cardíaco débil y ejercicios físicos

—Lo que Ud. nos dice, supone desarraigar la creencia general de que un enfermo del corazón está inutilizado para la práctica de los ejercicios físicos y deportes, comenta Biceps.

—Dentro de cierta medida es así, siempre que se extreme la periódica vigilancia médica. Más inconveniente y peligrosa es la actuación de los que teniendo el corazón con musculatura débil, falto de una científica orientación previa, frecuentemente por inexperiencia sobrepasan los límites pru-

denciales, lanzándose a una aventura cuyas consecuencias resultan desagradables para ellos y sus amigos, recuerdo un caso interesante...

—Cuántenos doctor, los ejemplos son siempre ilustrativos, dice Patrás.

—Bueno pues, se trataba de un joven jugador de fútbol, quien mientras corría en busca de la pelota durante un partido se desplomó repentinamente. Examinado observé que sangraba por la nariz, sus labios y mejillas cioláceos mostraban una circulación deficiente, el pulso muy débil y frecuente; completamente postrado, solo después de varias horas de atención pudo reponerse. Días después y ya sintiéndose perfectamente bien volvió a verme, lo examiné y me di cuenta que su constitución física era discreta, tenía 17 años y recién terminaba su crisis de crecimiento, pero su corazón mostraba evidentemente que no había seguido al desarrollo somático general. Le aconsejamos suspendiera por un año toda actividad deportiva y que se dedicara a una gimnasia metodizada y graduada progresivamente, cuyos movimientos tenían por finalidad vigorizar la

musculatura cardíaca. Así lo hizo, 15 años han pasado desde ese episodio y ese joven todavía actúa con gran éxito en la primera división de un club de fútbol, no habiendo sufrido nunca más fenómenos de insuficiencia cardíaca...

—¿La presión sanguínea, puede servir de guía para esos estados de menor capacidad muscular del corazón?

—Sí, unido a otros síntomas puede ilustrarnos perfectamente haciendo la prueba de pequeño esfuerzo que mencioné en otras oportunidades al hablar del pulso. Cuando al minuto de haber efectuado 20 flexiones de piernas la presión máxima baja en lugar de aumentar de 1 a 3 cms, se tendrá un indicio bastante certero de que ese corazón tiene un miocardio que flaquea o que se halla sobre-entrenado.

—¿Qué cifras de presión máxima o mínima deben ser consideradas para declarar la inaptitud al esfuerzo físico?

—En un joven cuya máxima es superior a 18 cms o cuya mínima alcanza a pasar de 10, siempre será prudente aconsejar su no aptitud a los esfuerzos físicos deportivos.

“KARATEX”

A. KARAGOZLU e HIJOS

TINTORERIA, ESTAMPERIA Y TEJIDOS

Av. de los Constituyentes 7550

T. E. Prov. 72 - 3264

Villa Dihel — San Martín

NO EXISTEN SECRETOS PARA EL ENTRENAMIENTO

En el transcurso de estos últimos años los récords de atletismo se han ido superando en una medida inesperrada hasta para los especialistas, en una forma que parece sencillamente imposible.

No es de extrañar entonces, que el pasar del tiempo nos haya inducido cada vez más a creer en que los así llamados "secretos de entrenamiento". El resto lo ha hecho la prensa sensacionalista. Los éxitos casi únicos de un E. Zatopek, sus extraordinarios triunfos como fondista, hasta imponerse en la Maratón Olímpica de Helsinki, los tiempos inverosímiles empleados por los maratonistas japoneses en las com-

petencias recientemente efectuadas en Boston, las estupendas distancias alcanzadas en el lanzamiento de la baja... toda esta serie de hazañas permite suponer que la base para esta enorme superación de los récords consiste en "secretos" especiales.

Quien haya tenido, por ejemplo, la oportunidad de observar a los atletas rusos en la villa olímpica de Otanemi, en Helsinki, quien observara a sus entrenadores trabajando con ellos, realmente podía llegar a pensar en la posibilidad de la existencia de un "secreto". Concedido... para quienes consideramos el deporte olímpico desde un punto de vista totalmente amateur, un punto de vista de auténtico idealismo deportivo el modo como han encarado el entrenamiento los rusos es incomprensible. Estos preparan a sus atletas con una escrupulosidad decididamente fanática haciendo un estudio que contempla hasta el más ínfimo detalle en el encadenamiento de cada serie de movimientos. Así sucedió en ocasión de los Juegos Olímpicos de Helsinki, así fué cuando los Campeonatos Europeos en Berna... así será, en un grado mucho mayor aún, para los Juegos Olímpicos de Melbourne.

Ahora bien... después de todo en cada uno de aquellos países que querían participar en los Juegos Olímpicos se trabaja a conciencia. Se han alcanzado nuevos conocimientos en materia de entrenamiento los rusos es incomprensible. Pero "secretos"... no los hay. El único secreto que existe, si bien para más de un atleta es un "secreto" de difícil solución, es, un afán

EN BARRACAS
¡TODO CONTRA LA LLUVIA!

SPORT
Sterling Club
MONTES DE OCA 985 T. E. 21-1123

CREDITOS en 5 meses.

ilimitado. Es la dedicación total a la tarea que ha sido encomendada para los Juegos Olímpicos. Este es todo el secreto.

Es indudable, que si bien aquí el papel del entrenador consciente de su responsabilidad es muy importante, no es el único decisivo. El mejor entrenador del mundo se encontrará impotente, no podrá alcanzar el éxito para su pupilo si éste no colabora, si es indolente. Es condición esencial, una colaboración armoniosa basada en la confianza recíproca entre el atleta y su entrenador. El entrenador que no conozca cada una de las facetas de la vida y del carácter de su hombre, que no sepa cuales son sus debilidades, las grandes y las pequeñas, raras veces llegará a alcanzar el éxito. Del contacto diario —hasta donde este sea posible y signifique un "estado ideal"— surge y toma forma la imagen de su protegido. Debe conocer las condiciones en que se desenvuelve su vida doméstica, debe saber en qué situación se encuentra con respecto a su profesión, al lugar en que trabaja tiene, quizá, que enterarse hasta qué punto se interesa la mujer por el deporte que practica su marido, la novia por el "hobby" de su novio, tiene que conocer y comprender todas las preocupaciones, grandes y pequeñas, de su hombre. En suma, tiene que convertirse en el auténtico, el verdadero y paternal amigo, y al mismo tiempo, en el protector de su pupilo.

De toda esta infinita variedad de "mosaicos" se da la imagen total del atleta, sobre cuya base se estructurará el entrenamiento.

Frente a esto se encuentra la confianza del atleta.

Este debe saber que puede dirigirse a su entrenador, para consultarlo, llevándole cada una de sus preocupaciones

y de sus dificultades. Tiene que saber que su entrenador sólo quiere —y por cierto que desinteresadamente— lo mejor para él, y que está para ayudarlo en el duro camino del entrenamiento. Un entrenador que considera como parte de su tarea el hecho de verse figurar en los diarios, o hasta de querer hacer un negocio con los éxitos alcanzados, al cabo de duro entrenamiento, por su protegido, no es, de ningún modo un entrenador, y debía abandonar esta profesión tan llena de satisfacciones. En el deporte olímpico no hay lugar para managers.

¡Ni... los "secretos de entrenamiento" no existen!

Solamente la aplicación sin límites de los mejores atletas del mundo, unida a los nuevos conocimientos en materia de entrenamiento, han hecho posible la realización de las grandes performances.

Desgraciadamente reside un gran peligro en el hecho de que muy a menudo se publiquen los métodos de entre-

Ahora *Merceria.*

"EL PORVENIR"

Presenta en su
"NUEVO ESTUCHE"
los famosos

**HILOS y
SEDALINAS**

Tomasito

VENTAS
UNICAMENTE
AL POR
MAYOR

**M. Chobokhina e hijos
AGUERRA 417 - 48 - 3804**

namiento —de corredores destacados, por ejemplo en revistas técnicas y en la prensa corespondietne.

Para el principiante, y en especial para muchos de los más jóvenes, esto puede significar cierto riesgo, dado que son precisamente los más jóvenes quienes con demasiada facilidad, tienden a imitar estos métodos de entrenamiento, los que a menudo pueden significar un esfuerzo casi sobrehumano. Pensamos aquí en el entrenamiento de un Zatopek, quien incluye a menudo, en su programa de prácticas diaria, un recorrido de 40 veces 400 metros.

Ahora bien, lo que puede ser bueno para el organismo super-entrenado de un Zatopek, no es, necesariamente, bueno para el organismo de otro atleta. Al contrario, graves daños³ irremediables en la salud pueden ser la consecuencia.

El entrenador consciente de su responsabilidad tiene que estudiar a fondo las cualidades somáticas de cada uno de los atletas confiados a su cuidado. Y es aquí donde lo que acabamos de decir —que el entrenador debe conocer a su hombre en cada una de sus facetas— representa un papel muy importante. Tiene que saber qué es lo que puede y qué es lo que debe pretender de él. Tiene que fijar la medida diaria de trabajo a realizar y, también debe, en caso de que le parezca necesario, intercalar uno o más días de descanso en el programa de entrenamiento.

Ante todo, tiene que ser capaz de una cosa... tiene que saber esperar. Tiene que desarrollar orgánicamente la capacidad de rendimiento de su alumno, no debe pretender forzarlo hacia un record.

También el atleta, empero, tiene que

aprender a esperar. No debe creer que si empieza hoy con un entrenamiento recio, mañana ya será campeón. Esto debe considerarse en especial en lo que se refiere a los corredores de fondo y de distancias máximas.

Un entrenador no sólo tiene que dominar a la perfección su campo de actividades, sino que debe buscar también, continua e ininterrumpidamente, soluciones y conocimientos nuevos. Un entrenador de verdad no termina nunca de aprender. No basta que sea un buen fisiólogo, tiene que ser, en primer término, un psicólogo de primera categoría.

La confianza recíproca y la comprensión mutua forman las bases para el éxito de un atleta que trabaje de acuerdo con su entrenador. Donde no se haya dado esta relación de mutua confianza, donde falte, difícilmente habrá triunfos, dado que no cabrá la posibilidad de una colaboración afortunada.

En cuanto el atleta tenga la segura sensación de que en manos de su entrenador está en las mejores manos, cuando sepa que en entrenador no quiere más que lo que es mejor para él, que puede dirigirse a él en cada una de sus dificultades y que, al mismo tiempo, éste lo comprende y toma en cuenta todos los altibajos de su vida, enfrentará la tarea que se le ha impuesto en el empeño que es imprescindible para alcanzar el triunfo olímpico.

El único 'secreto de entrenamiento' es y seguirá siendo, exclusivamente, la dedicación del atleta.

Esta conclusión a que hemos llegado, de que no hay tales secretos de entrenamiento, servirá de estímulo para los atletas argentinos que deban preparar se para tomar parte en los Juegos Olímpicos de Melbourne.

Elogiosos Conceptos

En el Boletín de Resoluciones número 126 del 24 de marzo ppdo., de la Federación Metropolitana de Voleibol, han aparecido elogiosos conceptos sobre la persona del señor Jorge Toufeksian, presidente del Departamento de Educación Física de la U.G.A., quien además de ser delegado de nuestra entidad en dicha Federación, es secretario de la Comisión de Arbitros y juez oficial de voleibol.

En la parte referente a la Comisión de Arbitros, el mencionado Boletín dice: "Presenta el informe respectivo a la nómina de Jueces que se han hecho acreedores a la distinción de premiarlos con una plaqueta, por su eficaz, desinteresada y sacrificada labor, cumplida a través de la actividad oficial da 1955; ellos son: A. J. Tricásico, 97 encuentros; E. Fernández, 67; R. López, 64; F. Katz, 63; O. Gandolfo, 52; J. L. Dussomondo, 50; Jorge Toufeksian, 40; A. A. Limardo, 40; N. Haz-

zan, 38, y A. Torrón, 32. Agrega el informe que es digno de destacar la ejemplar contracción al cargo de secretario de la misma, pese a su negativa a firmar esta parte del mismo, el juez señor Jorge Toufeksian, que a toda hora cumplimentó las mismas con levantada eficiencia y señalado don de gentes. El Honorable Consejo Directivo en consecuencia resuelve ordenar la confección de las distinciones tan merecidamente obtenidas, felicitar a los señores jueces por su eficiencia y alto espíritu deportivo, invitándolos a perseverar en la función abrazada para satisfacción personal y orgullo legítimo de este organismo. En cuanto al secretario de la mencionada Comisión, hace suyos, el Honorable Consejo Directivo los términos vertidos por la Presidencia de la misma que lo es a la vez de la Federación y dispone dar a conocer los elogiosos conceptos en la firma transcrita, en el presente Boletín Oficial".

TORBA

— de —

GREGORIO TERTZAKIAN

TINTORERIA Y ESTAMPERIA DE SEDA,

RAYON Y ALGODON

LAPRIDA 1458

T. E. 791 - 8429 y 795 - 0044

Vicente López, F.C.N.G.B.M.

EL FUTBOLISTA NO DEBE OLVIDAR SU PREPARACION ATLETICA EN EL VERANO

Con el arribo del verano puede decirse que la actividad futbolística queda reducida a su mínima expresión. Se produce así un verdadero desbande de jugadores en el ambiente deportivo, como si el cierre de la temporada implicara una cesación automática de todo entrenamiento. Se olvidan así imperativos que no debieran ser descuidados. Constituye ello un error que incide inconvenientemente sobre los rendimientos individuales y de los equipos en la temporada siguiente.

Podemos decir al respecto que nada más anárquico que el criterio personal más generalizado en los jugadores integrantes de los diversos cuadros. Si se exceptúan los conjuntos de los clubes de perarquía que militan en los grandes campeonatos y en los cuales rigen principios de disciplina y de racional técnica gimnástica adecuadamente cumplidos —aunque no tanto como sería deseable—, puede afirmarse que en lo restante existe una total orfandad de preocupación por lo que debe ser el entrenamiento.

Pero asimismo no todo es como debiera ser en cuanto a los jugadores de los grandes equipos. ¿Cuántos son, por ejemplo, los que se preocupan de mantener su forma o estado atlético durante el verano? ¿Cuántos son los que se preparan verdaderamente en vistas de iniciarse una nueva temporada? Casi ninguno. Todos los años llegan al campo de juego integrantes de equipos que habían cesado todo ejercicio al culminar la rueda con el último partido del año anterior.

Y, lógicamente, la iniciación de un nuevo campeonato los sorprende sin estar preparados para los necesarios esfuerzos, pagando cara su imprudencia al hacer deslucido papel, con la consiguiente repercusión sobre la chance de su equipo. Y esto no sólo constituye una imprudencia, sino que no es digno; implica ausencia de espíritu de solidaridad, de compañerismo, de desamor hacia la institución que les hace el honor de acogerlos en su seno para que defiendan gallardamente sus colores.

Si esos jugadores displicentes en cuanto a un auténtico espíritu deportivo sufrieran tan sólo en el transcurso de los primeros partidos trastornos fisiológicos corrientes, sofocación, cansancio, depresión general al día siguiente, el mal no sería grande. Pero la experiencia demuestra acabadamente que es precisamente en los comienzos de las temporadas activas, o en el curso de los entrenamientos previamente inmediatos cuando se producen más a menudo los accidentes musculares, articulares y óseos que motivan rendimientos precarios en el juego durante los primeros meses. Así se explica que muchas veces el cuadro campeón del año anterior realice pobrísimos partidos en los comienzos de la temporada siguiente, colocándose en posiciones bajísimas dentro del cuadro de puntaje.

Vamos a demostrar el acerto anterior en base a cifras de una estadística correspondiente a seis años; en un solo club, el 60 por ciento de los acci-

dentes sufridos por los jugadores se produjeron al principio de temporada, justamente, cuando los partidos son menos duros y correspondiendo a los dos primeros meses. El 40 por ciento restante se produjo en los seis meses últimos, cuando los partidos son más reñidos y violentos. He aquí un hecho preciso que nos permite deducir que el organismo no preparado presenta una fragilidad que el jugador ignora.

El simple calambre, que se produce con frecuencia cuando el entrenamiento es deficiente, se acompaña casi siempre a una rotura fibrilar de algún músculo. Estas pequeñas lesiones son reparables, pero a expensas del elemento contráctil muscular, que es substituído por tejido fibroso de calidad menor y nada elástico. Los entrenadores saben bien con cuánta emoción y cuánta duda autorizarán que un integrante del equipo continúe en el juego, dado que a un primer calambre suceden casi siempre otros. Las recalcaduras o entorsis son también de una frecuencia extrema, complicadas a menudo con desgarramientos de fibras ligamentosas. Asimismo, en el jugador falto de entrenamiento los choques determinan accidentes (derrames

en las articulaciones, sea de líquido sinovial, como "agua en la rodilla", sea de sangre) que resultan ciertamente menos frecuentes y más benignos a medida que la temporada avanza. En conclusión, músculos, ligamentos, tendones, articulaciones, no se encuentran durante los primeros partidos en estado de trabajar bruscamente, tratándose de jugadores que han hecho del descanso veraniego una tregua absoluta.

El aparato cardio-pulmonar no es menos vulnerable. La fatiga de los primeros partidos no guarda relación con el esfuerzo producido. Esa fatiga se disipa mucho más lentamente que encontrándose ya entrenado. También es común que el médico compruebe fiebres de agotamiento por falta de adaptación. Y a este respecto es bueno recordar que el surmenage intempestivo agudo es muy peligroso y que si bien no es muy peligroso y que si bien es frecuente comprobar casos en que el esfuerzo hiere el corazón, no es tan raro que el médico identifique casos de miocarditis o endomiocarditis debidos al surmenage, y en cuyo mecanismo intervienen factores científicamente conocidos (acción de las sustancias llamadas ponógenas) que, desde luego, invalidan temporariamente al jugador

Todos esos contratiempos pueden ser prevenidos si los integrantes de un equipo de fútbol se preocupan seriamente de realizar durante el verano un entrenamiento como lo aconseja la buena educación física, gimnástica y deportiva, con el fin de obtener la necesaria y razonable preparación preliminar que, asimismo, si se la realiza durante todo el período de interrupción de las temporadas, permite conservar la forma.

ESTAMP-COLOR

S. R. L.

Capital \$ 350.000 m|n.

TINTORERIA INDUSTRIAL Y ESTAMPERIA

Blanqueo - Teñido - Calandro - Apresto

Gral. Lavalle 2836-68

T. E. 740-2579

Juan B. Justo (F.C.N.G.B.M.)

"ANTEX ARGENTINA"

EDUARDO ATAMIAN

POPLINES

Larrea 667 - T. E. 48-5689

**FABRICA DE TEJIDOS
DE ALGODON**

TEXTIL

MURAD

de Miron Leonian

VICTORIA 701

Hurlingham F.C.N.G.S.M.

Doctor
ANTRANIK EURNEKIAN

Médico

Especialista en Nerviosas
Actualmente en los EE. UU.

ARENALES 2189 T. E. 84-6746

FOTO

A F O L O

ESTUDIO

CORDOBA 4671 T. E. 54-8147

Estudio Nersessian

ECONOMICO - CONTABLE - IMPOSITIVO
ASUNTOS JURIDICOS

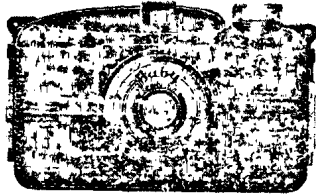
Florida 165
Gal. Gral. Güemes P. 3, of. 343-4

T. E. 71-7654

Roy Junior *★* *★* Baby

**La cámara
super
económica**

Que permite tomar
16 fotos 4 1/2 x 6, con
un rollo común 6-20

**AL PRECIO DE UNA SIMPLE
CAMARA DE CAJON !**

Alberto A. Tritsmans, Director-Gerente General

GEVAERT ARGENTINA S. A. de Productos Fotográficos
Bvd. MITRE 1906 - T. E. 48 - 9011 - BUENOS AIRES